

DOMOLJUB

Iznaja vsak četrtik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročena reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 2.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1917.

Leto XXX.

Prva potreba.

Padla je beseda o miru, pristrčno zaželjena, od milijonov pozdravljena. Hvala Bogu! Čast in zahvala našemu cesarju Karlu, ki jo je — plemenit, ljubeznipolne skrbi prežet — spravil v javnost. Oglasila se je Amerika, Švica, Španska in druge države, ki trpe kljub temu, da same niso v bojnem viharju; vse žele miru in so pripravljene delati zanj. Izpregovoril je iznova z očetovsko milino Kristov namestnik na zemlji. Oglasili so se tudi naši nasprotniki. Trda je njihova beseda; mir odklanjajo, češ, da zdaj še ni čas zanj, da bi mir, ki bi se zdaj sklenil, ne bil trajen, nego da bi bil tak, kakršnega hoče Nemčija. V trdi, grenki lupini je pa vendarle majhno jedrce, saj pravijo tudi sami, da jim gre za stalen, vseplošen mir. Svojih vojaških porazov nočejo priznati; napadajo nas in nam žugajo, a beseda o miru zato ne bo zaspala; v srcih narodov, katerih vlade so jo zdaj odklonile, bo žarela in se v nemala vsak dan bolj, dokler ne bodo njihovi vladarji in vlade izprevideli, da ne gre več dalje.

Na Nemškem imajo že dlje časa poseben urad, ki se peča z vprašanjem, kako se je treba pripraviti za gospodarstvo po vojski. To vprašanje je tudi za nas odprto. V naši državi za to nimamo posebnega urada, toda na stotine ljudi se tudi pri nas vprašuje, kaj in kako po vojski in vse polno spisov po raznih časopisih, knjižic in velikih knjig se pojavlja dan za dnem, ki odgovarjajo na to vprašanje. »Domoljub« bo letos prav posebno imel to reč pred očmi. Na tem mestu hočemo obravnavati, kar se tiče našega naroda in njegovih slojev, posebno pa kmečkega stanu.

Težje je to vprašanje za nas, ker gre tudi za notranjo politično preureditev države. In tu nas ena reč zelo veseli. Javno, uradno se priznava, da ni nobenega naroda v naši državi, ki bi v ogromni večini ne čutil ž njo, ki bi ji ne bil zvest, in čegar sinovi ne bi na bojnih poljanah izkazali svojega domoljuba, ljudstvo v ozadju pa svoje požrtvovalnosti. Tako recimo: posamezniki so zagrešili tu in tam pri vseh, in pozamezniki so zavoljo tega obrekli cele narode. Obojni so grdi in vredni obsodbe; — nezvesti zaslepljenci, pa tudi nesramni obrekovalci, ki so iz umazanih namenov, v boju za krivico pritisnili madež izdajstva krvavečim narodom na čelo, — tudi našemu.

Najdlje se je držal očitke nezanesljivosti, ali celo nezvestobe Čehov. Pretekli teden se je pa o priliki, ko se je uradno naznanilo, da je cesar pomilostil dr. Kramarja in tovariše, poluradno povedalo tudi, za kaj so bili obsojeni, obenem pa poudarilo, da je češki narod v svoji ogromni večini izpričal svojo zvestobo.

Veseli smo tega. Tako pravimo zagradel, ker so s tem enkrat za vselej izpodbita tla, na katerih so hoteli nekateri v naši državi posameznim narodom na škodo izsiliti notranjo preosnovo. Ti morajo obmolkniti in vse zoprno napihnjeno govorjenje, da se more država zanesti le na en narod, je zdaj brez podlage. Dobili so se ljudje, ki so govorili, da bo treba cele narode takorekoč kaznovati in jim vzeti celo to, kar so pred vojsko imeli pravic. Ni seglo daleč tako govorjenje; strast, ki ga je rodila, je imela, kakor vselej, le kratko pot.

Zato je danes mogoče, da hladno in trezno izpregovorimo o tisti zahtevi, ki pravijo o nji nekateri, da je prva in

poglavitna potreba v državi, o nemškem državnem jeziku.

Nemški radikalci so šli tako daleč, da so rekli: Prej ne sme biti državnega zbora, preden se to ne reši. Ko bi se z nemškim državnim jezikom plačali vojni dolgovi in pozidala podrtja selišča, obsadili opustošeni gozdovi in zaravnale granatne dolbine, bi nič ne rekli. Tudi to je menda res, da naši junaki niso zmagovali z nemškim državnim jezikom, ampak vsled bistroumnega vodstva in lastne hrabrosti.

Pravijo, da bi nemški državni jezik pravzaprav le malo izpremenil na tem, kar se že zdaj izvršuje, ne da bi imeli kak zakon za to. Po vseh osrednjih uradih na Dunaju se uraduje v nemščini; notranji uradni jezik — urad z uradom je že zdaj skoraj brez izjem nemški. To je res, toda ravno zavoljo tega pa smemo obrniti to reč: Čemu siliti nekaj, kar je že tukaj? Čemu dražiti brez potrebe?

Nobene izpremembe v notranji politiki ne sme biti na slabše, na škodo narodom, ki sestavljajo državo. Zdaj smo po zakonu enakopravni; nič se torej ne sme zgoditi, kar bi en narod postavilo nad druge in s tem izpodbilo enako pravico vseh, da žive in se razvijajo. Čujemo sicer, da bi se nemški državni jezik dal državi, ne pa nemškemu narodu, toda kaj lahko bi ostala ta trditev samo v besedah, v dejanjih bi se pa vse drugo pokazalo.

Vsak državljani mora imeti prosto pot do vseh državnih služb. Nemec, Slovenec, Hrvat, Romun, Poljak Rusin in Čeh — vsi imajo tu enako pravico. Sposoben mora seveda biti za svojo službo, tudi v tem, da zna jezike, ki jih v nji res potrebuje. Kdor je sposobnejši, naj ima prednost; druge mere ne sme biti.

Ali nas pa ne uči izkušnja, da bi se v tem oziru mogle pokazati še mnogo hujše reči, nego jih zdaj izkušamo. Čehi in Poljaki, — o katerih se pa napoveduje, da bodo v Galiciji dobili popolno samostojnost, — bi ne čutili tega tako, kakor Slovenci in Hrvatje, ker imajo tudi med višjim uradništvom vse polno svojih ljudi. Ti bi pač tudi državni jezik razlagali brez nasilstva, brez nagajanja. Ali bi se pri nas tudi tako godilo, ko imamo na vodilnih mestih ubogo malo sinov svojega naroda. Ali ne bi bila nevarnost, da bi vsled nepopolnega znanja nemščine naš človek ne prišel niti v najpriprostejše služabniške službe, ali celo ne v delo državnih podjetij, in bi imel tu iz dalje pripotavši Nemeč prepoved pred domačinom Slovincem?

Zapisniki smo že v »Domoljubu«, da bodo zlasti invalidi morali dobiti državna služabniška mesta. Ali naj se za vsako skromno službico pri železnici, pri pošti, pri financii itd. zahteva popolno znanje nemščine v besedi in pisnu? Ali bi bilo to ravno sedaj, ko vseh narodov sinovi trpe in krvave, umestno in pravilno? Potrpeti mora ljudstvo, potrpljenja bo pa treba tudi državi za voljo tistih, ki so izgubili svoje življenje in izgubili svoje zdravje v obrambi skupne domovine. Država ima pač svoje potrebe, a prva in neminljiva njena potreba je imeti zadovoljne narode, po vojski pa celiti rane, ki jih je zasekal krvavi meč.

Iz noveletnega pastirskega lista avstrijskih škotov.

Vojska in vera.

Veliko jih je, ki Bogu očitajo vojsko. Bog je pravičen. K pravičnosti pa spada tudi kaznovanje. Pa naj kdo reče, da človeški rod ni zaslužil biti kaznovan! Saj se je vendar že povsod kar javno bil boj proti Bogu in njegovim zapovedim. Kazen za splošno spridenost pa mora biti splošna: zato moramo vsi trpeti. Zato ne delajmo Boga krivega vojske, ampak trkajmo na svoje prsi in recimo »grešili smo«. Družinsko in javno življenje je bilo ponekod že bolj pagansko kakor krščansko. Skrbimo, da postane zopet krščansko.

Sicer je pa med svetom še mnogo dobrih kristjanov, katerih čednosti so se v zadnjih letih kazale v raznih dobrih delih. Sedaj morajo tudi ti trpeti, navadno še več kakor trpe brezbožneži. Njihovo trpljenje je spravna daritev za hudo bje sveta, obenem pa tudi vir zaslužnja za nebesa.

Posebno nespametno in bogokletno je govorjenje: »Zakaj Bog ne naredi konca temu krvavemu klanju?«. Pred vojsko so trdili, da jim Boga ni prav nič treba. Moderna kultura bo prinesla človeštvu neizmeren napredek in večni mir. Ko pa je ta kultura brez Boga namesto večnega miru prinesla najstrašnejšo vojsko in namesto napredka najsurovejšo barbarstvo, sedaj zahtevajo od Boga, naj on poseže vmes

njim na ljubo, ki so ga pahnili z vladarskega prestola. Kaj pa naj vendar Bog stori? Ali naj pošlje svoje anđele z nebes, da posežejo v boj? Ali naj stori čudež? Saj so vendar učili, da čudežev ni! Ali naj vzame sovražnim vladarjem in ministrom pristo voljo? Kdo ne izprevidi, kako kavično je, očitati Bogu, kar je zagrešila človeška hudobija proti njegovi volji. Človeški rod je leta in leta grešil proti Bogu: za vse te brezštevne grehe sedaj ta rod sam sebe kaznuje.

Kakšne namene hoče Bog doseči, ko je to vojsko pripustil, nam ni znano. Vendar se lahko reče, da bo ta vojska — podobna hudi bolniški operaciji — prinesla v marsičem zdravje bolni človeški družbi. Najhujša bolezen v človeški družbi je bila nebržnost v veri in spridenost v nramnem oziru. Ravno v tem se kaže že neko zboljšanje. Države so splošno spoznale, kolikega pomena je zanje sv. cerkev. Sv. vera se je izkazala kot najkrepkejša opora prestola, kot zmagovit prapor v boju, kot vir prave domovinske ljubezni. Božje in cerkvene zapovedi so prišle do večjega ugleda. Prej so se norčevali iz cerkvenega posta; sedaj zapoveduje država še strožje.

Pregled po svetu.

Novi avstrijski ministrski predsednik Ciam-Martinic se misli utrditi in ustaliti s pomočjo nemške narodne zveze, kršč. socialcev, članov hrvatsko-slovenskega kluba in s pomočjo Poljakov. Tudi Čehi mu baje ne bodo nasprotni, ker žele svojo politiko postaviti na zdrava tla, zlasti odkar so izgubili Masaryka in Kramarja.

Ententa je odgovorila: Miru ne maramo. Pač pa listi prinašajo nekake mirovne pogoje angleškega ministrskega predsednika Lojda Džorža, ki si jih je najbrže izmislil kak predrzen angleški časnikar, ker tako nesramnih pogojev resen človek ne bi mogel sestaviti. Med drugim se n. pr. zahteva ne le odstop vsega od Nemčije zasedenega ozemlja, marveč Anglija hoče še vse nemške naselbine zase, potem še za vsako izmed ententinih držav nekaj, ter 200 milijard mark odškodnine v gotovini, zraven pa še povrnitev pogreznjenih ladij.

Vojni svet v Rimu. Te dni so se posvetovali v Rimu odlični možje: prišel je tja angleški ministrski predsednik Lojld Džorž; z njim so se udeležili skupnega posvetovanja angleški minister Milner, francoski in italijanski ministri ter zastopniki teh držav. Nekateri sodijo, da se namerava skleniti skupna ofenziva proti Avstriji; drugi, da hočejo prepričati, da ne bi Italija sklenila posebnega miru. Najbrž pa gre za vprašanje miru in odgovor, ki naj ga dajo ameriškemu predsedniku Wilsonu.

Besede in dejanja. Venomer zatrjujejo Angleži, da velja njih boj tudi zaščiti in varstvu manjših narodov. Na Grškem je pa njih početje uprav nasprotno temu vpitju.

Zahtevo na zahtevo pošiljajo ubogim Grkom, vse naj bi morali prepustiti Angležem in Francozom: železnice, orožje, topove, ladje, zraven pa naj bi se skrili v brloge, če že nočejo v strelske jarke, da bi prelivali kri za Angleže in Francoze. Tako ravnaajo, zraven pa blokirajo obrežje Grčije in še naprej vpijejo, kako hočejo braniti in ščititi male narode. Te dni je ententa poslala novo noto Grčiji, v kateri zahteva, naj grški kralj zniža število vojaštva na najnižje stanje ter ohrani le toliko mož, da bo za policijo. Vso municijo, orožje in topove naj pa spravi v Peloponez (južni del Grčije). Zraven teh zahtev je še mnogo manjših: na primer da se morajo iz zaporov izpustiti vse osebe, ki so bile zaprte zaradi veleizdaje, vstaje, zarote ali podobnih prestopkov. — Angleži hočejo gospodariti, kakor bi Grki ne imeli svoje vlade in svojega kralja.

Na Ruskem ni vse tako svetlo, kot se slika. Neki potnik, ki je prišel iz Stockholm, pripoveduje, da premožni ljudje ondi vsekrizem stavijo, da bo po ruskih mestih meseca februarja vstaja vojaštva, če se ne sklene mir. — Morajo že vedeti ali slutiti, kako je zavrelo med ruskim vojaštvom, ko je po prvem vselem poročilu o ponudbi miru, ruski car oklical, da hoče še nadalje prelivati kri. — Mimogrede omenjamo, da je na Švedskem med bogataši polno velikih stav, da bo meseca junija — mir.

Svetovna vojska.

Brajla — padla. — Dobrudža vsa osvojena. — Rusi se umikajo čez reko Seret. — Napredovanje avstrijskih čet čez Karpate proti Foksanu. — Odbiti ruski napadi pri Rigi.

VOJSKA Z ITALIJO.

Na goriškem bojišču nič novega. Na koroški in tirolski fronti se pa morajo boriti vojaki z debelim snegom in plazovi, ki zahtevajo več žrtev kot sovražni ogenj.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Na Poljskem in v Galiciji je položaj neizpremenjen. Le na najsevernejšem delu fronte pri Rigi in okrog Friedrichstadta so bili večji boji, kjer še vedno napadajo ruski bataljoni. Napadi so bili odbiti: Nemci so ujeli 1300 Rusov.

Boji v Karpatih. V Gozdih Karpatih je precej mirno; pri Dorni Vatri pa precejšen topovski ogenj. V ovinku, ki ga tvorijo Karpati med vzhodno Sedmograško in Rumunijo, so pa dosegle avstrijske čete lepe uspehe. Rusi so pričakovali napada severno od tam pri Očni, general Gerock je pa udril s svojimi četami čez zasnežene Karpate, skozi pragozdove, v zelo težavnem ozemlju naravnost proti trdnjavi Foksani. Glavna sila te skupine je že dosegla vzhodno Karpatov v ozemlju zapadno od mesta Odobesci. Tu je bilo ujetih več stotin sovražnikov.

Ob Seretu. Falkenhajnova armada potiska sovražnika neprestano proti Seretu v dveh smereh: proti Foksani in proti severovzhodu proti mestu Namoloza. Jugozapadno Namoloze so se sovražniki utrdili pri vaseh Rimnicerni, Slobociji in Rotesti; 4. januarja pa so pruski bataljoni naskočili in vzeli te utrdbe. Zaradi porazov severozapadno od Foksani in pri Namolozi se Rusi pripravljajo že na to, da popuste svojo brambno črto ob Seretu in jo postavijo k Prutu. Na novega leta dan je Falkenhajnova armada zajela 1300 sovražnikov in mnogo vojnega blaga.

Brajla padla. Donavska armada je dosegla 4. januarja lepe uspehe. V polkrogu okrog Brajle od severa proti jugu do Donave so bili sovražniki napravili utrjeno mostišče, za katero so se bili trdovratni boji. Ruska konjenica je napravila drzen izpad, da bi zadržala zavezniško prodiranje; toda njene velike žrtve so bile zastoj. Vržena je bila nazaj in zavezniške čete so naskočile sovražne okope. Od severozapada in od jugozapada so pritiskali zavezniški oddelki, obenem so posegle v boj iz Dobrudže od desnega donavskega brega zmagovite bolgarske čete. Mesto in pristanišče so obstreljevali težki bolgarski topovi. Avstrijski oddelki so pritiskali jugozapadno od Brajle. Pri odseku Romanul-Giurgeti je bila sovražnikova brambna črta najprej predrta; sovražnik se je moral umakniti v drugo postojanko proti cesti, ki pelje iz Latinula v Brajlo. Toda zavezniški so tudi to takoj napadli in jo po srditem boju zavzeli. Sedaj Rusom in Rumunom ni kazalo drugega, kot izprazniti Brajlo. Preden so to storili, so zažgali večino romunskih tovarn. Nemške in bolgarske čete so nato vkorakale v Brajlo, ki je največje izvozno pristanišče ob Donavi. Rusi in Romuni se tu sedaj na celi črti umikajo čez Seret. Več kot 1500 ujetnikov je v teh bojih prišlo v roke zaveznikov.

Vsa Dobrudža osvojena, tako poroča nemško uradno poročilo 5. januarja. Rusi so se skušali držati v kotu, ki ga tvori Donava pri Braili in Galacu, da bi tu branili omenjeni mesti. Toda Bolgarov ni bilo mogoče zadržati. Najhujši boji so se bili za utrdbe pri Macinu. Na novega leta dan sta padli dve prednji utrdbi Macina, 2. januarja so bolgarske čete osvojile višino 364, nato so se sovražniki umaknili v utrdbe tik pred mestom, pa tudi te so jim Bolgari iztrgali, zasedli Macin in potiskali bežeče sovražne oddelke proti severu. Po kratkem boju so zmagalci osvojili Jijilo in Vacareni in s tem osvojili vso Dobrudžo.

Uničena srbska divizija v Dobrudži. Srbski list iz Odese poroča, da je bila v zadnjih bojih popolnoma uničena srbska divizija, ki je bila po večini sestavljena iz prostovoljcev. Ta divizija je mnogo trpela že v prejšnjih dobruških bitkah; pri Isaceji in Tubeji je pa bila obkoljena in deloma ujeta, deloma pobita; njen poveljnik, srbski polkovnik Gadžić, je padel.

Usoda romunske armade. Romunska armada je sedaj popolnoma razdeljena med ruske čete; poveljujejo ji sedaj ruski generali. Lahko se trdi, da samostojne romunske armade ni več. Njene izgube so strašne. S precejšnjo gotovostjo se lahko ce-

nijo romunske izgube nad 300 tisoč mož. Italijanski časopis »Stampa« ceni ostalo romunsko armado še na 100 tisoč mož. Ti ostanki romunske armade so danes glede vseh potrebščin navezani na Ruse, ki pa sami niso bogve kako založeni. Romuni ne bodo mogli več izpopolniti svoje armade. Od petih romunskih dopolnilnih okrožij imajo zavezniški zasedene tri popolnoma in četrto deloma. Radi hitrega prodiranja naših armad niso mogli na begu odpeljati za orožje sposobnih mož.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

Na vsem macedonskem bojišču se vrše le topniški boji in posamezne praske patrulj.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

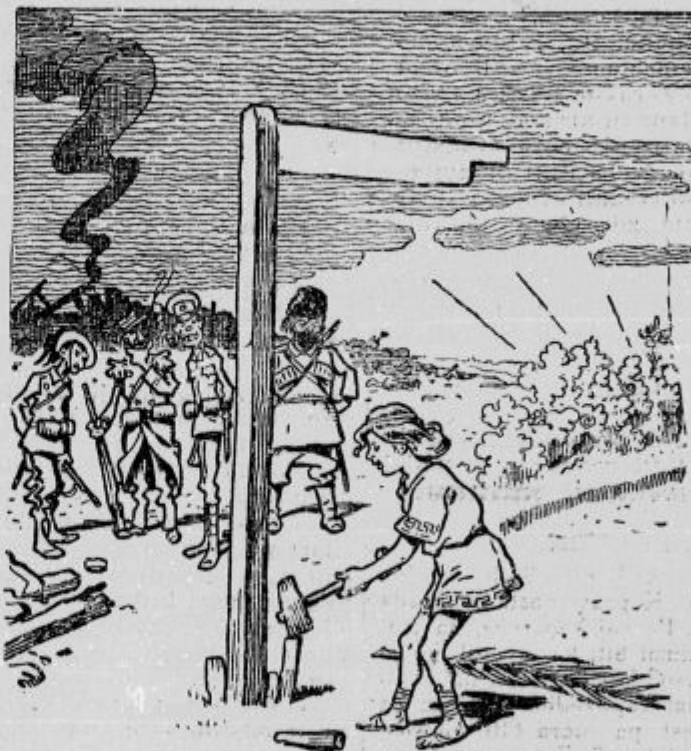
Tudi na francoskem bojišču ni bilo posebnih bojev. Pri Ypernu močnejši topov-

»Ivernica«, ki je vozil čete in blago v Solun: 155 mož je utonilo.

Mirovno gibanje.

Radi bi, pa, pa . . . Saj nikomur ni prikrito, kako si žele miru Rusi, kako Italijani, pa tudi Francozi in Angleži, izvzemši morda nekaj procentov raznih špekulantov in političnih vehedravcev. Ker ententine države vedo, da so odspodaj, se morajo seveda na prsa biti in kričati: Kaj? Mi mir? Nazaj nam dajte, kar ste nam vzeli, plačajte vojno odškodnino, vse male države, ki ste jih polomastili, vpostavite nazaj, potem vam pa podamo roko! — Vsakdo se mora smejeti taki predrznosti. Za novo leto je ententa po-

KAŽIPOT K MIRU IN ENTENTA.

Pot je znana; naj stopijo nanjo!

ski ogenj, ob Sommi posamezne praske, ob Mozi in pri Verdunu je pa nekoliko bolj živahno. Francozi so poskušali večkrat vzeti nove nemške postojanke na »Mrtvem možu«, toda njihovi napadi se jim niso posrečili.

DOGODKI NA MORJU.

Torpedirane francoske bojne ladje, Francosko mornariško ministrstvo v svojem uradnem poročilu priznava, da je nemški podmorski čoln potopil francosko križarko »Gaulois«. Ladja se je potopila v pol ure.

Neki nemški podmorski čoln je v enajstih dneh potopil 11 parnikov, med njimi 15 tisočtonskih, ki so vozili premog na Francosko in v Italijo.

V Sredozemskem morju je bil 1. januarja potopljen velikansk prevoznik

slala odgovor, ki se v njem odklanja mir. Da vidimo, kako se ji je našopiril greben, čujmo samo en odstavek iz odgovora: »Zvezne države, ki popolnoma vejo, kako težke, a potrebne stvari zahteva ta ura, ki so trdno zvezane med seboj in ki z njimi popolnoma soglašajo njih narodi, odklanjajo, da bi se pečali s predlogom, ki ni iskren in brez vsake važnosti. Še enkrat naglašajo, da ni mogoč mir, dokler jim ne bo zajamčeno, da se popravijo prekršene pravice in svobodščine, da se prizna načelo narodnosti in svoboden obstoj malih držav.« — Štirizveza je pokazala dobro in resno voljo za mir. Kri, ki bo še tekla, pride torej na glavo sporazuma.

Španija je izjavila, da bo povsod zraven, kjer se bo pospeševalo človekoljubno delo za konec sedanje vojske. Dejansko bo pa posegla vmes takrat, ko bo upati, da bo posredovanje imelo uspeh.

Tedenske novice.

Pozor! — Potrppljenje!

V zadnjih dneh se je pri upravnishvu nakopičilo toliko poštnih nakaznic, položnic in novih naročilnih dopisnic, da ob najboljši volji niti s sodelovanjem nalašč najetega pomožnega osebja hipno ni moč ustreči vsem cenjenim naročnikom. Vzroki zakasnitve so pa še drugi: Prvič tudi pri c. kr. poštnohranilničnem uradu na Dunaju, kakor tudi na glavni pošti v Ljubljani vsled ogromnega prometa ne gre vse sproti in gladko naprej ter se položnice in nakaznice dostavljajo kasneje, nego v rednih razmerah. Drugič je velik nedostatek v tem, ker mnogo cenj. naročnikov, ki sporoče izpremembo naslova, ne pristavijo prejšnjega naslova. Dalje se oglašajo novi naročniki potom položnic ter ne povedo, da so list naročili nanovo. Iskanje po knjigah pri tisočih takih pošiljatev je sila zamudno. Pripomniti je tudi, da je sedaj v vojnem času redno obratovanje na železnica večkrat moteno. — Pri pošiljatelj po »nakaznicah« naj se napravi naslov samo tistega lista, ki ga naročnik naroča in plača, ne pa kar skupno: upravnishvo »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«. Prosimo torej potrpljenja in uvaževanja!

40.000! Vsem cenj. naročnikom, bralcem in prijateljem »Domoljuba« naznanjamo veselo novico, da smo prve letošnje številke tiskali 40.000 izvodov. Vsi, ki smo v tej armadi, smo lahko ponosni, ponosno je pa še posebej uredništvo, ki se bo potrudilo, da bo list po možnosti vsestransko ustrezal.

Zloba ali kaj? Nedavno se je peljalo v gorenjskem vlaku več ženic. Ena je drugim razkladala visoko vojno politiko ter pristavila nekako takole: »Saj ni čuda, če se Lah tako dolgo vojskuje, ko jih papež podpira z denarjem. Ljudje vsa sveta dajejo papežu, on pa ta denar obrača za vojsko proti nam!« — Ko smo to čuli in sicer iz ust nekega sopotnika, smo se z začudenjem zgrozili in zaklicali: Ali je mogoče, da se med našim ljudstvom najde taka zaslepljenost! — Ne moremo si tega drugače razlagati kakor tako, da se nahajajo med dobrimi Slovenci zlobni potepenci, ki hočejo s takimi lažmi trgati ljudem zvestobo do sv. Cerkve, prepovijati jih z jezo in sovraštvom do njenega poglavarja — sv. očeta ter jih tako odtujiti verskemu življenju.

Govorjenja, s katerim se na tak satanski način krati in jemlje čast ter dobro ime sv. očetu papežu, pač ni treba zavračati. Svoj čas so sejavci verskega razdora vrgli med svet očitek, kakor da je papež kriv vojske. Ker se je tudi navadnim ljudem ta grda laž zdelala le predebela, so zdaj isti skriti rvarji segli po novi izmišljotini, češ, papež daje Lahom denar za vojsko i. dr.

Odgovarjamo: Kdo se je bolj prizadeval, da bi se bili prepri mirno poravnali, kakor sv. oče? Kdo se je bolj prizadeval, da bi se končalo strašno prelivanje krvi, kakor zopet sv. oče

Benedikt XV.? Papeža tožiti zaradi vojske more le neumna nevednost ali pa brezmejna, globoka hudobnost. Da si zakleti sovražniki sv. Cerkve izmišljajo take reči, ni čuda; tako so vedno delali, in tako bodo delali, ker drugače bi morali priznati svoje zmote; a žalostno je, da verjamejo take reči ljudje, ki se imajo za katoličane.

Nekateri so mu zamerili, da je poslal podpore tudi v sovražne dežele. Toda komu je poslal podporo? Ali državam za kanone? Poslal jo je ranjenecem, sirotam, zapuščenim materam, pa prav tako v naše, kakor v druge dežele. Poslal je božična darila našim vojnim ujetnikom na Italijanskem, pa prav tako tudi italijanskim ujetnikom v Avstriji. Papež je poglavar vesoljne Cerkve, oče vseh katoličanov ter ljubi enako nas, kakor tudi katoličane drugih držav. Hudo mu je le, da njegova beseda, ki jo je že večkrat položil na mizo vojskujočih se poglavarjev, ni našla odmeva. Že pred letom je zaklical: »Blagoslavljam tistega vladarja, ki bo prvi ponudil roko za mir.«

Cerkev je vzvišena nad vse narode in države, je katoliška (vesoljna). Zato papež ne more naklanjati svoje ljubezni temu ali onemu narodu, tej ali oni državi, ampak mora biti oče vseh, kar je tudi ves čas te dolgoletne vojske dovolj jasno izpričal.

Amnestija. Izšla je cesarjeva naredba, ki zaukazuje deloma splošno amnestijo (pomiloščenje) deloma pomiloščenje posameznih oseb, ki so bile kaznovane pred civilnimi sodišči. Podobno ugodnost je cesar naklonil tudi vojaškim osebam, obsojenim pri vojnih sodiščih.

Peto vojno posojilo je z 10. januarjem zaključeno. Če sodimo po tem, kolikor se je podpisalo samo na Kranjskem, mora biti uspeh docela dovoljen. Samo pri Kranjski deželni banki je bilo do 4. jan. podpisanih čez 12 milijonov kron.

Vojno kuhinjo z meščansko hrano je otvoril aprovizacijski odsek v Ljubljani. Kosilo bo menda stalo 1 K 20 v., večerja 1 K.

Nova izprememba. Predsednik urada za prehrano Kokstein je odstopil. Cesar je imenoval na njegovo mesto načelnika vojnega proviantnega urada polkovnika Antona Höferja za ministra, ki bo sedaj vodil urad za prehranitev avstrijskega prebivalstva.

Vremenski preroki so se doslej za to zelo slabo obnesli. Obetali so sneg, a smo imeli neprestano solzavo mehko vreme in deževje. Pobožični dnevi so pa bili deloma tako prijetni in krasni, da bi skoraj prej mislili na Velikonoč, kakor na Božič. Sv. Trije kralji so prinesli nekoliko bele odeje, ki je pa tudi hitro izginila.

Porotna sodišča so odgodena tudi za leto 1917., vendar ima pa vlada pravico, da jih takoj vpostavi, če bi razmere dopuščale.

Vojaške novice.

Vojno povelje cesarja Karla. Cesar Karel je izdal 5. januarja naslednje armadno povelje: »Vojaki! Znano vam je, da sem hotel skupno s svojimi zavezniki pripraviti pot za mir, ki po njem ves svet hrepeni. Odgovor naših nasprotnikov je došel: ponudeno roko zavračajo, ne da bi poznali naše pogoje.

Zopet se obračam, bojni tovariši, na Vas! Vaše orožje je govorilo jasno in odločno že skoraj 30 mesecev, ki so za nami. Vaše junaštvo in Vaš pogum naj govori še naprej.

Ni še dovolj žrtev, še novih zahtevajo. Naši sovražniki so vsega krivi. Bog mi je priča!

Štiri kraljstva naših sovražnikov ste skupno z našimi zavezniki že razrušili, trdnjave podrli in premagali, dalekosežno ozemlje priborili. Kljub temu begajo sovražni veljaki svoja ljudstva in armade z upanjem, da se bo usoda le še zaobrnila. Na noge! Na Vas je, da napravite železen obračun!

Poln ponosnega zaupanja na mojo oboroženo moč stojim pred Vami kot poveljnik. Naprej z Bogom!

Dano na Dunaju, 5. januarja 1917.

Karel.

Po pozivnem razglasu »P« zaukazano ponovno prebiranje vseh v letih 1898 do 1892 rojenih črnovojniških zavezancev se vrši na Kranjskem: Dne 15. in 16. januarja 1917 v Ljubljani za sodna okraja Ljubljana (izvzemši mesto Ljubljana) in Vrhnika; dne 18. januarja v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika; dne 19. in 20. januarja v Rudolfovu za sodna okraja Rudolfovo in Žužemberk; dne 22. januarja v Trebnjem za sodni okraj Trebnje; dne 23. januarja v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; dne 24. januarja v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica; dne 25. januarja v Krškem za sodni okraj Krško; dne 26. januarja v Radečah za sodni okraj Radeče; dne 27. januarja v Litiji za sodni okraj Litija; dne 29. januarja v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora; dne 15. januarja na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora; dne 16. januarja v Radovljici za sodni okraj Radovljica; dne 17. januarja v Kranju za sodna okraja Kranj in Trzin; dne 18. januarja v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; dne 19. in 20. januarja v Ljubljani za mesto Ljubljana; dne 22. in 23. januarja v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo; dne 25. in 26. januarja v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče; dne 27. januarja v Kočevju za sodni okraj Kočevje; dne 18. januarja v Vipavi za sodni okraj Vipava; dne 20. januarja v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče; dne 22. januarja v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cerknica; dne 24. januarja v Idriji za sodni okraj Idrija.

Zahvalo. Dobili smo veliko pisem z zahvalo našim slovenskim vojakom, ki so nam poslali že toliko lepih in iskrenih pozdravov ter voščil za novo leto. Da ne bomo trčili prostora, objavimo samo sledečo zahvalo, kateri so več ali manj podobne tudi druge: »Mnogokrat prebiramo v »Do-

moljuba» in »Slovenca«, kako nam Vi, slovenski vojaki pogostokrat pošiljate svoje tople pozdrave in voščila. Mi čitatelji »Domoljuba«, slovenska dekleta in žene ter vsi ostali domači se Vam iskreno zahvaljujemo za to. Pošiljamo Vam prav tako prijazne pozdrave z domače zemlje ter želimo, da bi bilo novo leto — leto srečne vrnitve na dom.

S fronte na prestol ministrskega predsednika. Novi ministrski predsednik in kmetijski minister grof Clam-Martinic je služboval v začetku vojske kot ritmojster nekega domobranskega kavalerijskega polka kot ordonančni častnik pri nekem višjem štabu. Leta 1915. se je javil za službo na fronti ter je odšel kot stotnijski poveljnik na bojišče; vojskoval se je v Srbiji, Črni gori in južnih Tirolah, kjer je naposled obol el za tifusom. Ko je okreval in se mislil vrniti na bojišče, ga je pa pokojni cesar poklical za načelnika kmetijskega ministrstva in sedaj je postal načelnik vseh avstrijskih ministrov.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili: Iv. Pišk, doma iz Pečin; Ivan Carli in Anton Jan, Ivan Trušnovič, vsi doma iz Slapa. Pišejo, da so zdravi ter da jim ni slabo. Žele pa, da bi že kmalu prišli domov.

Strelci c. kr. etapnega baona 201 se najprisrčneje zahvaljujemo vsem blagodušnim darovalcem za lepe božične darove. Hvaležnost do Vas, spomin na dom in ljubezen do domovine nam podžiga kri, da gremo z veseljem za dom med bojni grom in tudi z upanjem, da se še to leto povrne mo zmagoslavno na svoje domove. V imenu vseh: Žitnik Jože, poddesestnik.

Boj z zverjadjó. V Besarabiji se je peljal ruski stotnik s svojim slugom na fronto. V bližini nekega velikega gozda ga napade tolpa sestradanih volkov. Stotnik je imel sabljo in samokres, sluga je bil pa brez orožja. Ker so bile sanke nizke, je bila nevarnost tem večja. Divje živali so se lotile konja, ki ga je sluga neznansko podil. Stotnik se je branil in streljal, kar se je dalo. Ko je konj opešal, je oddal stotnik še pet dobro merjenih strelóv in šele nato se je ostala druhal oddaljila. Mrtvih je bilo 20 mrcin.

Izpod snega. Črnovojnik Ivan Cerkvenik naznanja svoji materi sledeče: »Zabojček s cigaretami in drugimi rečmi sem dobil. Da se pošta tako zakasni, je vzrok prevelik sneg, ki ga je padlo tukaj na metre. Dne 13. decembra smo bili 24 ur pod snegom. Po večurnem delu so nas šele drugi dan izpod 9 metrov debelega snega odkidali in vun izvlekli. Ni dosti manjkalo, pa bi se bili zadušili; a hvala Bogu, nesreče ni bilo nobene. Sedaj smo se bolj v nižavo pomaknili, da smo pred plazovi na varnem.« — Vojak Franc Likeb je pisal dne 30. decembra 1916 s tirolskega bojišča: Tu na južnotirolski meji je zapadel po višinah 6 do 8 m debel sneg; v nižavi ga je do 2 m. Ker je bilo južno vreme, se je na vrhovih sneg utrgal; ogromen plaz je drl v dolino. Podsul je vse, kar je srečal. Zakopal je nekega vojaka, ki je pa živel pod snegom celih 13 dni, ker je imel slučajno štiri kosčke kruha in nekaj cigaret pri sebi. Medtem se je preril kvišku skoraj do površja. Rešili so ga izkopali šele 13. dan. Tega časa pač ne bo nikdar pozabil. Ponesrečeni vo-

jak trdi, da bo vedno hvaležen Mariji, ki mu je pomagala, da ni obupal. — Franc Hämerle, vojni kurat iz predarlske školije, piše iz bolnišnice v Inomostu svojemu škofu: »Le posebni božji pomoči pripisujem, da sem rešen in še živ. Ko smo šli iskat nekega ponesrečenca, nas je (mene in pet mož) zajel nov plaz, ki nas je potegnil s seboj ter vrgel čez pečino v 400 m globok prepad. Jaz edini sem mogel koj vstati ter drugim iz sneženega groba pomagati in jim podeliti sv. zakramente. Sem namreč imel vse potrebno pri sebi. Sam sem imel precejšnje rano na čelu, ki sem jo opazil šele, ko mi je kri curljala po licih. Praporščak poleg mene je bil na mestu mrtev; neki drug vojak je kmalu nato umrl.«

V slovo Vinkotu Podobniku. Roka se mi trese, ko Ti pišem ta mrtvaški list. Oprosti duša, da se Te spominjam šele danes, ko zro moje oči na gomilo in na leseni križ s Tvojim imenom. Ljubil sem Te kot največjega prijatelja, kot najbolj značajnega med nami. Izdihnil si dušo na visoki gori, zadet od italijanske krogle. Pač malo sreče si užil v svojem življenju v primeri s trpljenjem. Spominjam se o tej žalni pri- liki, kako sva večkrat skupaj sedela in sanjala o zlatih časih! Sedaj sem sam tukaj in gledam tja v tiste pečine, kjer je že vsak kamen oblit s krvjo, kjer je tudi tebi bila zadnja ura. Prestal si, dragi Vinko! Kaj čaka mene, ne vem. Ali mi bo dano, da še dalje romam po tej poti žalosti in trpljenja? Bojim se, da ne omagam. Če mi je odločeno, da pridem za Teboj — potem na svidenje! — Na bojišču, 1. januarja 1917. — Pepi Marolt, četovodja.

Postrezite. Agata Frandolič (Kröllendorf 21, P. Ulmerfeld, N. Oest.) poizveduje, kje bi se nahajal Anton Frandolič, desetnik pri 87. pp. Vojskoval se je na romunskem bojišču.

Napadena francoska ladja. Neki nemški podmorski čoln je pri Malti torpediral francosko vojno ladjo »Verite« (4870 ton). Ladja je težko poškodovana in so jo morali spraviti pred pristanišče.

Krogla, ki širi mraz. Ententino časopisje s presenečenjem pripoveduje, da so v Nemčiji sestavili posebne topóvske krogle, ki povzročijo strašen mraz, kamor padejo.

Računarji trdó, da je bilo v Napoleo- novih vojskah na dan povprečno 235 mož mrtvih in ranjenih, v nemško-francoski vojski 875, v rusko-japonski 292, v sedanji pa 6336. V sedanji svetovni vojski, tako pravi neka družba za preiskavo vojnih posledic, je bilo doslej približno 4.600.000 mrtvih, 11.200.000 ranjenih, 3.400.000 invalidov. — Kljub temu države v ententi ne marajo slišati o miru!

Razne novice.

»Krez« je ime belcu, ki ga je za- jezdil cesar Karel v Budimpešti, ko je šel na »kronski grič«, da je z mečem zamahnil na vse štiri strani sveta. Tega Krezu so že poprej naučili na vso zunanost, da se ne bi plašil. V konjušnici so napravili podoben griček, igrala je godba, glasili so se rogovi, ko je

cesar za vajo poizkusil čilega visokega belca. Na dan kronanja je imel »Krez« krasno, z zlatom vezeno opravo, ki je bila tudi že v rabi pri kronanju l. 1867.

Iz letnega poročila »Zadružne Zveze« v Ljubljani za leto 1915. je razvidno, da je imela Zveza pod svojim okriljem 585 zadrug, ki imajo skupno 410.200 deležev. L. 1915. je imela »Zveza« 159.331.418 K 18 v. prometa. Hranilne vloge naših posojilnic so znašale 25.707.462 kron 70 vin., posojila pa 12.042.049 K 72 v. To je v primeri s prejšnjimi leti velikanski napredek. Samo denarni promet je bil v letu 1915. za 79.787.003 K 08 vin. večji kot l. 1914. Hranilne vloge so narastle za 10.300.000 kron. Posojila so se znižala za približno 1 milijon.

Zlat rudnik. Na Solnograškem so zopet pričeli z delom v zlatem rudniku Rathausberg, ki je bil več let opuščen. Na dan izkopljejo več sto kilogramov rude, iz katere dobivajo zlato. Strokovnjaki upajo, da se bodo z modernimi pripravami dosegli ugodni rezultati in da se bo delo izplačalo.

Kako bi bilo . . . Zasedeni kraji, kjer so se začasno ugnezdili Italijani, že okušajo sadove laškega odrešenja. List »Osservatore Romano« se pritožuje, da laška vlada v zasedenih krajih uvaja proticerkvene naredbe, odpravlja redove in izključuje pouk krščanskega nauka iz šol. — Tako so Italijani urno pokazali pravo lice. Tu imamo jasen dokaz, kaj bi nas čakalo, ako bi nam Lahi ugrabili našo zemljo.

Plini so se vneli v premogovniku blizu mesta Budišin v Nemški Šleziji. V jami se je nahajalo ob eksploziji 120 mož, ki so večinoma vsi izgubljeni. Več ponesrečencev so že izvlekli iz rova.

Tri vasi zasute. V dolino Ankasca ob italijansko-švicarski meji se je privabil z bližnjih pečin velikanski snežni plaz, ki je zasul in porušil tri vasi. Pokopanih je bilo do tisoč oseb, ki jih je vojaštvo odkopavalo. Delalo je noč in dan, a je bilo delo otežkočeno, ker so se plazovi ponavljali.

Proti vojski in proti vladi so v Silvestrovi noči demonstrirali v Padovi in v Milanu. Značilno je, da nočne straže niso nastopile zoper demonstrante, marveč je moralo priti vojaštvo, da je razpršilo številne množice.

Zimsko perilo. C. kr. trgovinsko ministertvo je odredilo prisilno ponudbo za zimsko perilo in za blago, ki je pripravno za moške srajce, jopice i. dr.

Do 30. aprila bo še sprejemala Avstro-ogr. banka nikljevi 20vinarski drobiž.

Važna beseda. List »Stampa«, glasilo znanega bivšega mirovnega ministra Giolittija v Italiji, je imel med drugim nedavno ta-le odstavek: »Če bo vojska trajala še naprej, bo Evropa popolnoma uničena. Vojska se mora končati. Če se bo še dolgo nadaljevala, bi bil mir potem »mir smrti«, Evropa pa eno samo pokopališče.«

Izkaznice za krompir. V Berlinu dobi gost krompirjevo jed v hotelu ali gostilni le, če se izkaže z listom; izvzeti so le potniki, a ti morajo imeti krušno karto.

Pšenica cvete nevtralcem na švedskem, Danskem in Norveškem. V Stok-

holmu vlada med-meščanskim prebivalstvom tako razkosje in ničurnost, da se je čuditi. Bogate ženske se kar kosajo v nakitju, zlatini in dragocenih oblekah.

Dopisi.

Ajdovec. Tatovi na delu. V enem tednu so tatovi napadli 5 hiš in razen ene, kjer so jih pravočasno odpodili, vse bolj ali manj okradli. Silijo skozi okna v prostore, kjer nihče ne spi, ter kradejo obleko in živila. Najbrže delajo to cigani, ki nas vedno nadlegujejo. Podnevi se skrivajo po hostah, ponoči pa gredo na lov. Nujno je potrebno, da bi oblast dovolila zanesljivim ljudem nositi orožje.

Iz Tržiča. Nedavno je bila odlikovana s srebrno častno svetinjo Rdečega križa gđ. Zofija Pirc, prednica dekliške Marijine družbe, ki je v razne vojne namene prispevala. — Z zlatim zaslužnim križcem je bila odlikovana od cesarja tržički župan g. Franc Aharič. — V županiji je bilo rojenih lanske leto 68 otrok, umrlo jih je 96, poročenih 16. Obhajancev je bilo 96.000.

Malija (Istra). Malija, ki šteje 32 kmetij, je dala cesarju 50 mož; od teh se 4 pogrešajo, pet jih je v ujetništvu. — Zaradi pomanjkanja krme morajo pri nas staviti pod nož še celo majhne okrog 20 kg težke prešče. Bog daj, da bi bilo prihodnje leto 1917 boljše!

Iz Škocijane pri Mekronogu. V naši fari, ki šteje okroglo 1000 duš, je moralo zaradi vojske od doma do konca leta 1916 nekaj nad 500 možkih. Od teh je padlo na fronti, oziroma umrlo po bolnišnicah 33 mož. To je uradno dogazano, a gotovo jih je veliko več; zakaj pogrešanih, o katerih ni nobenega glasu, je 53. Raničevcev imamo doslej 76 mož, ujetih pa 62. Tudi odlikovanih je precej. Po eni strani je toliko izgub, po drugi pa več kot polovico manj prirastka kakor pred vojsko. Tako je bilo leta 1910 rojenih 57 otrok, oklicanih 7, poročenih le 5 parov. Še umrlo jih je doma manj, namreč 61. Samo hranilnica je napredovala. Imela je preteklo leto nad 800 tisoč denarnega prometa. Od dolga 100.000 K se je dvignila do glavnice nad 300.000 K, ki jo ima naloženo pri svoji »Zvezi«. Prav, po vojski bomo mnogo denarja potrebovali!

Cetinje, v Črni gori. Danes, ko pišem te vrstice, me prijetno ogreva ljubo solnce, ki se je uprlo z vso svojo toploto na cetinjsko kotlino. Pri nas doma mnogokrat o Veliki noči ni tako toplo. Inči smo pa prej skozi cela dva meseca vedno dež, razen par dni. Mi bojniki se zelo veselimo gorkih dni, da moremo za par ur zapustiti zadušilo bolniško solje in se naučiti svežega zraka. Že štiri mesece ho, odkar nisem zapustil postelje; prestati sem moral težko operacijo na rebrih, pa hvala Bogu in Mariji, mislim, da bo zopet vse dobro. Tu naj sledi nekoliko vrstic, kako smo obhajali sveti večer in božični dan. V nedeljo sem bil pri sv. maši in zakramentu. Vojni kurat je rodona Čeh, a se dobro razumemo. Zvečer smo se zbrali v kapeli pri krásno razsvetljenem božičnem drevescu. Godba je zaigrala staro, vedno krásno »Sveta noč, blažena noč«. Vsem priučencem so igrali solze v oči. Ni čuda, saj so nekateri izmed nas obhajali ta večer že tretjič v mizli tujini, ločeni od svojih domačih. G. polkovnik zdravnik, rodona Slovenec, nam je voščil vselej praznike z željo, da bi jih prihodnje leto obhajali vsi zdravi v lepših, mirnih časih v krogu svojih dragih domačih. Med vsemi zbranimi sem bil jaz edini Slovenec. V sobi so nas že čakala darila. Ob polnoči in dopoldne sem bil pri sv. maši, kjer nam je zopet svirala godba. — Drugače se imam še precej dobro; zdravje se počasi vrača in utrjuje. Dolgčas mi je večkrat. Za zabavo nam je največ čitanje. G. kurat nam prinese knjig, seveda največ nemških in hrvaških. Včasih dobimo tudi kakšnega »Slovenca« v roke, a to so bolj redki časi; seveda ga potem bolj zvesto berem. »Dom in Sveta« nam je poslala »Slov. kršč. soc. zveza« iz Ljubljane. Hvala lepa! Pa se še kaj spominata na nas. — Voščim

vsem čitateljem »Domoljuba«, posebno Bločanom, srečnejše novo leto in pošiljam vsem mnogo srčnih pozdravov. Z Bogom! — Jernej Škrabec.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 30. 12. 1916.

Celo v Galiciji bi bilo skoro lepo, če je človek v rezervi! Vojak smatra za lepo, če mu le vsak čas ne brenče krogle okrog ušes, če vsak trenutek ne udarjajo granate okrog njega, če eksplozije min ne stresajo zemlje! — Tako se človek odvadi razvajenosti! — Moji prijatelji in znanci v ljubi domovini se mi čudijo, če pišem: »V rezervi se mi godi imenitno!« V lepih mirnih časih se je človeku godilo kakor malemu bogu, pa se je še komaj pohvalil, da se mu godi »imenitno«. Tako so se časi izpremenili! Meni se na primer godi sedajle prav dobro. Poslušajte!

Stanujem v hiši, pravi, pristni galjski hiši, ki je sicer iz blata, pa vendarle hiša — in ne v podzemeljski jami; spim pod streho, resnično slamnato streho, čeprav na klopi za mizo; vsak dan se lahko pošteno umijem; vsak teden lahko menjam perilo; ko grem spat, se lahko mirno slečem, ne da bi se bilo popoči bati alarma; dohim vedno gorko menažo itd. itd. Vsega tega v liniji ni bilo in zato se mi sedaj zares »dobro« godi! Poleg tega imam tukaj mir pred miši, ki so mi hotele v liniji odgrizti ušesa; komis so mi tako ves objedle. Ne moti me celo to, da moram, kadar je južno vreme, spati v dežnem plašču, ker streha propušča. Dogodilo se mi je celo, da mi je v častniški obednici začelo kapljati naravnost v juho. Gospodje so se od sra smejali, jaz sem se pa kisló držal.

Včasih skoro pozabim, da sem na bojišču. Takole zvečer na primer! Pridem od večerje, odložim bluzo, obujem copate, sedem k mizi, berem kako knjigo (kadar jo imam) ali časopise, pišem dragim in znancem v domovini — pa se mi zdi, kakor da sedim kot študent v mali mestni sobici in študiram. — Ali pa pridejo kolegi in tedaj mečemo tarok, da se kreše!

Naj še povem, kaj se mi je bilo večeraj dogodilo! — Dopoldne sem s kompanijo stavil rezervna kritja; celo dopoldne sneg, pomešan z dežjem, in dež, pomešan s snegom. Samo do kože moker sem popoldne prišel domov. Doma sem se brž preoblekel in obul copate. — Zvečer je bilo treba iti k večerji, — kaj storiti? — »Nu,« se naenkrat oglasi moj burš, ki je mčan kakor vol in velik, da bi bil lahko Goliatov brat, »če ni drugega, to se že napravi!« — In hočeš nočes mē vzame štupe-ramo! Samo svetiti sem mu moral, ker je bilo tema. Tako sva jadrata, jaz visoko gori na njegovih širokih plečah z električno svetilko v roki. Predno sem mogel ugovarjati, me je že sredi častniške obed-

nice postavil na tla, trčil s petama, salutiral in odšel. Gospodje častniki so najprej obstali kakor okameneli, nato je pa zbruhnil smeh, da sem se bal, da popadajo pod mizo. — Moj burš pa je drugi dan dobil za plačilo od častnikov polno cigaret, ter se je široko smejal, ko jih je kadil.

Božič pri slovenskih fantih na fronti

(Rastislav Embéřiza.)

Krasna, jasna noč. Mrzla burja, ki tu navadno brije, je utihnila; čuti se le lahni dih južnega vetriča. Nebroj zvezdic miglja na modrem nebu vse lepše, kot sicer. Zarometi pošiljajo namesto lune svetle žarke po strminah in pečinah, pokritih z debelo sneženo plastjo. Sedaj je kakor v solncu razsvetljena vsa zapadna stran, da bi v dalji lahko uzrl beneško ravan in Jadransko morje. In vendar drugega ne vidiš kot tisoč zvezdic in belo, sneženo odejo, v kateri se blišče različno barvane lučice. To so naša taborišča.

Poglejmo noiranjščino naših bivaljšč. V enem taborišču je prostora za 50 mož. Sezidano je dokaj močno s kamenjem in apnom. Vsaka stena ima eno okno. Na eni strani je lepo izdelan vhod. Pokrito je s tramovi in deskami. Debela plast snega leži na strehi in ledene sveče obdajajo stene od vrha do tal. Kakšna je ta koča — na sveti večer?

Svečana svetloba ti skoro vzame vid. Človek, ki živi le v hribih, bi ob vstopu skoraj mislil, da je zašel v začaran grad. Prvo, kar opaziš, so preprosto, a vendar nenavadno lepo izdelane božične jaslice. V slikah, ki predstavljajo božje Dete in njegova reditelja, svete Tri kralje, pastirje, ovčice, ne najdeš nobene umetnosti, pač pa v sestavi hriba, travnika, okrasov in drugih pritiklin. Na vsaki strani jaslic visi na steni s suhimi cveticami ovenčana slika Matere božje z velikim napisom: Vesele božične praznike!

Fantje sede in stoje krog jaslic ter se pogovarjajo, kako je bilo včasih o Božiču doma; ugičljejo, kako neki je letos doma, nekateri pa nepremično zro na jaslice.

»No, Jaka, sedaj pa ti kakšno povej,« se oglasi eden izmed sedječih.

Vsi se obrnejo na Jakata.

»Pa bom, če se ne boste smejali. Kaj pa naj povem? Kako so me Rusi nazaj poslali, ker so si mislili: Ta je preneumen, takih ne maramo. — No, kako sem neumen, sem jim kmalu pokazal. Še tisti dan sem jih sam deset ujel... Čakajte, tisto bom raje povedal, kako sem šel k Lahom za fante po vodo.

Fantje so bili žejni, jaz pa tudi. Vzel sem posodo in šel. Kar naenkrat zavpije nekdo pred mano... sem že pozabil, kako. Ko je videl, da nimam puške, ni hotel streljati, ampak je samo kričal name. Štiri-krat sem mu povedal, da grem za fante po vodo, pa ni ničesar zastopil. Ni me hotel pustiti naprej, dasi sem mu ponudil kos kruha. Kruh je vzel, a za drugo se ni zmenil. Mene ujezi, pograbim za njegovo puško in mu jih dam par za ušesa, da se je...

»Habt Acht!« zavpije nekdo pri vratih. Vsi se obrnejo proti vhodu in molče vstanemo.

»Ruht!« veli naš došli poveljnik, nato pa v prijaznem, veselem tonu izpregovori: »Kranjska dežela želi nam vsem vesele božične praznike in srečno novo leto. Pošilja nam tudi 500 kron. S tem denarjem je kupil g. polkovni poveljnik cigarete za vas.« — Srce nam je igralo veselja pri teh besedah; nasmehnili smo se zlasti, ko je imenoval »cigarete«. Nato nadaljuje: »Še nekaj, fantje! Večina izmed vas je molila današnji večer doma vse tri dele rožnega venca. Prepričan sem, da bo nocoj vsakdo izmolil vsaj en del rožnega venca, če ne več. Me boste ubogali?«

»Da,« se oglasimo vsi hkrati.

Odšel je. Ostali smo zopet sami. Kmalu sem opazil, kako so šepetale ustnice pobožno molitev in v marsikaterem očesu se je zablestela solza.

Približala se je polnoč; fantje še bde in pojo božične pesmi. Šele proti jutru so polagoma utihnili.

»Angelsko petje se čuje v višavah, mir se naznanja ljudem po nižavah,« mi je zvenelo po ušesih, dokler me ni premagal spanec.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:**

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4 % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Divja Barbka.

(Božena Némцова. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Lizika se je naslonila na Barbino ramo ter otožno molčala; nekaj bi rada povedala, pa si prav ne upa z besedo na dan.

Visoko nad njima je plaval škranjček žvrgoleč svojo drobno, gosto in dolgo melodijo ter po svoje slaveč božjega Stvarnika. Izza vršičkov zelenega drevja so padali prvi prameni solčne oble na probujeno naravo. Jakec je stopil pred svojo kočo, glas njegove trombe je vzdramil Liziko in Barbko ter ju klical na delo.

Barbka bi rada spravila svojo zamišljeno tovarišico v prejšnjo živahnost ter pravi: »Pojdiva in veseliva se lepega, solčnega dneva; topla solčna gorkota naj ti prepodi nepotrebno žalost.«

»Ali se mi pozna, da sem razburjena?« vpraša Lizika.

»Kaj se ti ne bi poznalo, ko si drugače vedno vedrega lica, jasnih oči, smejčega obraza, ko ti beseda sicer vedno gladko teče z jezika!«

»Samo, da bi moja tetka ne opazila in ne povpraševala po vzroku,« reče boječe Lizika. »Gotovo bi se jezila, mene pa še bolj razdražila.«

»Kaj pa te tako bega in moti? Meni vendar laiko poveš!«

»Naj bo. Vidiš, ljuba Barbka: Teta mi hoče obesiti na vrat onega graščinskega oskrbnika, saj ga poznaš, jaz pa ne maram in ne maram, da bi se vezala za celo življenje, če vidim, da bi ne bilo dobro in tudi ne prav zame.«

»Zakaj pa bi ne bilo prav?« se začudi Barbka.

»Povem ti naravnost. V Pragi je lečil in zdravil teticco zdravnik, ime mu je Oroslav, ki sem ga večkrat videla, ko je prišel obiskat bolnico. Jaz se nisem drugače brigala zanj, kakor če je velel in prosil, da sem prinesla teticci iz lekarne kako zdravilo, ali vode, da si je roke umil.«

Ko je bila praška teta že zdrava, mi je pa jela pripovedovati, da se je zdravnik odločil stopiti v zakon z menoj, če bi bila jaz zadovoljna. Izpočetka me je to nenavadno in nepričakovano vprašanje kar osupnilo in nisem mogla ničesar odgovoriti. Teta mi začne prigovarjati, češ, kako več zdravnik je Oroslav, kako ga bolniki vsekrižem kličejo na zdravniško pomoč, kako vreden, natančen človek da je, in vrhutega — kar je najvažnejše — kako dobrega srca je in kako skrbno izpolnjuje svoje dolžnosti kot dober katoličan. Kljub vsemu temu se nisem mogla odločiti za tako važen korak, zlasti ker nisem vedela, kakšnega mnenja bi bil striček župnik. Počasi me je pa ta misel le obvladala in sama nisem vedela, kedaj sem se sprijaznila z njo. Rekla sem teti: »Ako ima resno voljo, bi bila tudi jaz zadovoljna.« Napačno je pa bilo, da se nisem poprej posvetovala z gospodom stričkom. Prepričana sem tudi, da bi bila teta Pepca hudo vznevoljena, ako bi izvedela, da sem jaz Oroslavu dala besedo, ki je sedaj ne smem prelomiti.«

Barbka v svoji preprostosti vpraša prav po otroško: »Ali je Oroslav bogat?«

»Kaj bogat? Tega ne vem. Poglavitno je, da je poštenjak, vreden in dober človek.«

»To je res. Ali Pepca hoče, da se omožiš z bogatim ženinom in se tako dobro preskrbiš za bodočnost.«

»Ne, ne. Raje bi umrla, kakor pa vzela človeka, ki mi ni po srcu, ne po volji, ne — kakor sodim — po božjem namenu.«

»No, saj ne bo tako hudo,« de Barbka. »Ako poveš stričku, kako je in kako dober in blag človek se ti je ponudil za ženina, se bo dal pregovoriti.«

»Jaz jima tega ne morem povedati, kajti praška teta mi je zabičala, naj molčim, dokler ne pride pravi čas za možitev. Zagotovila me je, da poskrbi za najino srečo, če bi tudi Pepca branila. Ako bo imel Oroslav kaj sporočiti, mi bo povedal po praški teticci. Teta mi iz Prage zdaj res večkrat piše in zdi se mi, da se Pepci

to zdi že malo sumljivo.«

»To je prav lepo, da si tako uredila; na ta način se boš za možitev lahko kar moč pošteno pripravila,« odgovori Barbka. Saj so nas tvoj striček v cerkvi večkrat poučevali, da se le po poštenih poti pride do srečnega in blagoslovljenega zakona.«

Medtem prižene oče čredo okrog vogala, deklici se zganeta, Barbka pa reče: »Stopiva, stopiva, da naju ne bodo ljudje zopet po nepotrebem obirali.«

»Eh, naj govore, kar hočejo, saj nisva storili nič hudega. No pa pojdiva. Kmalu se bova kaj več pogovorili,« je dejala Lizika ter izginila za vrto.

(Dalje.)

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Kjer ni... Pogosto se očita kmetom, da vojsko izrabljajo le v svojo korist in nočejo meščanom niti potrebne hrane dati. Kako nespametno je tako očitjanje! Kmet ima zdaj komaj toliko hrane, da sam z družino prav za silo izhaja; če pa vse da, ne bo spomladaj mogoče delati. Krompirja pri nekaterih še za seme ne bo. Saj je bilo lani po vsem svetu slaba letina. Če so nekateri dolgove plačali, je to dobro znamenje; saj mora priti enkrat pravica na dan. Skozi leta in leta je kmet v lastno izgubo samo za druge delal. Če se mu enkrat malo boljše godi, je to le malo povračilo. Pomisliti je pa tudi treba, da se je izrabilo orodje; skoro povsod imajo vse polomljeno. Izmanjšalo se je število konj, raztrgala obleka, zemlja se je zaradi slabega gnojenja preveč izrabila, da bo znanprej gotovo pešala; ženske in otroci so pa napeli skrajne sile, da je bilo polje pravočasno obdelano. — Naša dežela je v primeri z malim obsegom rodovitnega polja dala toliko živine, zlasti prešičev pa tudi govedi, za mesta in vojaštvo, da se z njo ne more nobena druga dežela primerjati. Kaj je potem čudno, da žita in krompirja primanjkuje? — Veliko zmešnjave napravijo pri visokih gospodih podatki, koliko polja je bilo obdelanega z žitom, koliko s krompirjem in peso. Na tej podlagi izračunajo, koliko ima dežela še žita in krompirja. — Čudno, da se more še kak pameten človek na take podatke ozirati!

Prodani svet. Kako se kmetom godi, nam kaže zdaj Štajerska. Tam je bilo v desetih letih (od l. 1903.—1912.) 3252 kmečkih posestev na dražbi prodanih in sicer v meri 55.103 ha, večinoma dobri srednji kmetje. Od te množine pride 585 posestev v meri 23.355 ha na Gor. Štajersko. Tam so pokupili ta svet bogati graščaki in ga porabili za razširjenje lova. Za kmetijstvo je torej večinoma izgubljen. 1710 posestev (20 tisoč, 957 ha) pride na Srednje Štajersko, 957 posestnikov (11.631 ha) pa na Spodnje Štajersko, torej na slovenske kmetje. Ta svet se je večinoma parceliral. Prodani svet je obširnejši, kakor celo novomeško glavarstvo.

Belež na drevju. Nekateri gospodarji so opazili, da se zajec nikdar smreke ne loti. Poskusili so s smrekovim lubjem oviti sadna drevesa. Veseli so bili, ko se je pokazalo, da se zajec ni prav nobenega takega drevesa lotil. V zadnjem času se je dokazalo, da beljenje z apnenim beležem škoduje. Skorja se posuši ali pa postane trda in grintava, mrčes se skriva v luknjice in je zaradi beleža še bolj varen pred hudim mrazom.

Osebná dohodnina. Vprašanja dobivamo, kako je z novim davkom, z osebno dohodnino. Ta davek je že star; zdaj so z njim še kmete oblagodarili, ker mislijo, da imajo več dohodkov. Če ima kdo res toliko dohodkov, kolikor so mu jih v davkariji naračunili, je davek opravičen, mora ga plačati. Če se mu je pa preveč naštel, naj pa zahteva od c. kr. davčnega nadzorstva (po izjavi enega takega urada se prošnja zdaj ne kolekuje) pojasnila, kako so dobili podatke za davek. Ko to prejme, napravi lahko pritožbo. Vsaj za naprej mu bo pomagalo.

Petrolej. V Romuniji so dobili toliko petroleja, da ga bo letos k nam in v Nemčijo prišlo več milijonov vagonov. Pomanjkanje petroleja bo torej kmalu ponehalo. Marsikateremu se je čudno zdelo, da je pri nas nastalo tako pomanjkanje petroleja, ko ga vendar v Galiciji na mesec do 7000 vagonov napravijo. Vzrok je v tem, ker so zdaj začeli stroje s petrolejem (z nafto, neotičenim petrolejem) kúriti; tudi podmorski čolni imajo to kurivo. In Nemčijo je treba zalagati s petrolejem.

Škoda. Na Francoskem se je v pomorskih mestih pokvarilo 6 milijonov vreč ovsá. Sploh cenijo Francozi škodo, ki se jim je napravila vsled pomanjkanja premoga in vagonov na 4—5 milijard.

Koliko olja dajo solnčnice. Kmetijska šola na Grmu je dala v oljni mlin Trampuževih dedičev v Senškem grabnu pri Medvodah 83 kg semena solnčnice. Dobila je iz tega semena 135 litra olja in 64 kg tropin. Od 6 kg semena, ki je bilo zvežano, tedaj lepo in težko, se je dobilo 1 liter olja. Olje je lepe rumene barve in dobrega okusa. Stroški izdelave so znašali v tem slučaju za 1 liter olja okroglo le 1 K, kar bodi v spodbudo vsem našim interesantom. — V kratkem bo mogoče poročati tudi o uspehu z bučnim semenom.

Slinovka se je zopet pojavila v nekaterih krajih na Štajerskem, tako n. pr. v občini Cerknica pri St. Ilju v Slov. goricah, ter v nekaterih občinah lipniškega glavarstva. Živinozdravniki priporočajo živinorejcem, naj obelijo hleve z apnenim beležem, naj splaknejo tla, kjer živina stoji, večkrat z vodo, ki so vanjo dali nekoliko karboline kisline; tudi se priporoča drgniti živini gobce s česnjem in domačim kisom. Ako se kje pojavi kaj sumljivega, je treba seveda takoj naznaniti županstvu ali živinozdravniku.

Razni sleparji skušajo izrabljati sedanje neugodne gospodarske razmere, da ponujajo blago, ki nima prave nobene cene. Tako se čuje, da so bili ljudje že marsikje osleparjeni, ker so kupili navidezno milo, ki pa ni bilo milo. Tudi vojaki so dobili na fronti med božičnimi darili kosčke mila, ki pa niso dali prav nobene pene. Pozor pred takimi sleparskimi potniki!

Za naše gospodinje.

Kako se meso dobro posoli. Na 3 kile mesa vzemi 2 litra deževnice, 2 žlice sirupa (se dobi v drogeriji), par strokov česna, 20 gramov solitarja in 1/4 kg soli. To zmes je treba prevreti in ohladiti, potem pa zliti na meso, ki mora biti naloženo prav na tesno v čisti kadi. Na vrh deni pokrov in par kamnov. Vsak dan odlij salamuro, obrni vsak kos mesa in polij zopet s salamuro. Pozimi porabiš salamuro lahko še za drugič. Preden obesiš meso v dimu, se mora na zraku osušiti. Dim od premoga ga pokvari; pregorak dim ga zapari. Ako visi meso predolgo v dimu, je suho in trhljo, če se premalo podkadi, se pa ne drži in nima okusa. Čez poletje se drži suho meso dobro, če visi v zraku na hladnem ali če ga deneš v peč, kjer skozi vleče, ali pa v pepel. Mušice in muhe ne smejo blizu. Da se ne lotijo suhega mesa muhe, ga zdrgni z stolčnim lavorjem in brinjem.

Snažnost pvsod. Ako prinese prodajalka na trg jajca, ki so kar povaljana v kurjeku, niso niti v sedanjem času pomanjkanja in reve, nič kaj vabljiva. Umazano jajce je dokaz, da biva umazana kokoš v umazanem kurniku. V rednih in mirnih časih se tako blago težje spravi v denar. Umazano jajce tudi ne čaka tako dolgo. Po umazanem jajcu dobi celo jed slab okus, kajti kokoš, ki biva v nesnagi, nima ne slastnih jajec, ne slastnega mesa. Umazana jajca so čestokrat vzrok, da se pokvari vsa zaloga. Vsako jajce je treba umiti, preden se kuha, da ne pride slab duh v jed. Umazana jajca, ki so določena za trgovino, je pa treba izbrisati s čunjno namočeno v kisu.

Da se doseže snaga, je treba kurjek pravočasno odstranjovati iz kurnika. Kurjek daje gnoj prve vrste, ki se obnese, kamor se dene. V velikih gospodarstvih spravljajo posebej kurji in posebej gosji gnoj.

Tudi pri zobobolu doseže Fellerjev dobrodelni rastlinski esenci fluid z zn. »Elsa-fluid« svoje bol lajšajoče lastnosti. Drgniti se mora z njim boleče lice, na majem kosu bombaža se dene v votli zob in v boleče uho ter se nato obveže s suhim suknom, in kmalu se pokaže bol lajšajoči učinek. Eventuelne ponovitve zobobola se obvarujemo z vsakodnevnim čiščenjem zob z »Elsa-fluidom«. Predvojnne cene: 12 steklenic tega tudi sicer množičnostransko uporabljajočega domačega sredstva pošilja povsod franco za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16 (Hrvatska).

Tedenska pratika.

Četrtek, 11. jan.: Sv. Teodozij, opat († 529). — Sv. Higin, muč.
Petek, 12. jan.: Sv. Ernest, škof. — Sv. Benedikt, škof († 690).
Sobota, 13. jan.: Sv. Veronika, dev. († 1497). — Sv. Bogomir.
Nedelja, 14. jan. (II. po Razgl. Gosp.): Ev. O ženitnini v Kani Galilejski. — Praznuje se god sv. Hilarija, škofa († 368). — Sv. Feliks, muč.
Ponedeljek, 15. jan.: Sv. Pavel, pušč. († 341).
Torek, 16. jan.: Sv. Marcel, muč. — Sv. Izidor, pušč. († 389).
Sreda, 17. jan.: Sv. Anton, pušč. († 356).
Solnce vzhaja ob 7. uri 56 min. — zahaja ob 4. uri 23 min.
Luna zadnji krajec 16. jan. ob 10. u. 42 m. zvečer.

Sv. Anton puščavnik.

»Pojdi, prodaj, kar imaš, daj ubogim, pa boš imel zaklad v nebesih; potem pojdi in hodi za menoj!« Te besede sv. evangelija je 19letni mladenič Anton obrnil nase, razdal svoje premoženje revežem ter se podal v egiptovsko puščavo. — Na potu čednosti je imel zelo hude boje s hudobnim duhom, ki se mu je prikazoval v podobi nemarnih žensk, včasih pa v podobi strašnih pošasti. Z zaupanjem na božjo pomoč in z znamenjem sv. križa je vse te napade stanovitno odbijal. Kruh in voda to je bila njegova edina hrana, ki jo je užival šele po solnčnem zahodu; včasih so pretekli dnevi, preden je kaj zaužil. Volčja koža mu je služila za obleko.

Kljub temu, da je v samotni živel, je zaslovelo njegovo ime. Kmalu se je zbralo okrog njega več učencev, ... so ga posnemali v molitvi in zatajevanju. Dal se je pogovoriti, da jim je bil duhovni voditelj. Bil je do skrajnosti ponižen. Ko so mu cesar Konstantin in njegova dva sinova lastno-ročno pisali, je rekel: »Vi se čudite, če so nam knezi poslali pismo; toda čuditi se je tembolj treba, da je Bog po svojem lastnem sinu z nami govoril!«

Ko je živel že 70 let v puščavi, mu je prišlo na misel, da pač nihče ni tako dolgo služil Bogu v puščavi, kakor on. Toda spoznal je, da je v puščavi še popolnejši mož, ki ga je tudi kmalu našel. Ta mož je bil sv. puščavnik Pavel. Ko sta se sešla, sta ves dan in vso naslednjo noč ostala skupaj v bogoljubnih pogovorih. Končno reče sv. Pavel sv. Antonu: »Meni se bliža zadnja ura; Bog te je poslal, da me pokoplješ.« V resnici je svetnik kmalu umrl, sv. Anton je pa še živel okrog 16 let ter zapustil ob svoji smrti do tisoč učencev.

Sv. Anton se je o skušnjavah tako-le izrazil: »Hudobni duh je zelo slab, ako se mu znaš ustaviti. Trese se pred postom, molitvijo, pred ponižnostjo in pred vsakim dobrim delom. Ze samo znamenje križa zadostuje, da uničiš njegovo zvijačo.«

Srečnejše novo leto! S koroškega obmejn. gorovja pošiljamo podpisani slovenski fantje vsem poštenim Slovcem in Slovencem prirske po-zdrave, obenem želimo obilo sreče v novem letu! Četovodja Franc Belec, Mengeš; patroljni vodja Ivan Knapic, Vrhnika; lovci Franc Brenčič, Vrhnika; Lovrenc Filipič, Horjulj; Vid Puhar, St. Vid

pri Ljubljani; Krapež Nikolaj, Kostanjevica; Koželj Joško, Kamnik; Joško Kovač, Blat. Brezovica pri Vrhniki. — Srečno novo leto želimo vsem »Domoljubovim« bralcem in bralkam, kakor tudi našim staršem, bratom in sestram in vsem poštenim slovenskim dekletom slovenski topničarji: Franc Kramar iz Matene pri Igu; Jernej Papež iz Hine pri Mokronogu; Janez Arhar iz Vrhnike; Matevž Kucler z Viča pri Ljubljani; Alojzij Dacar iz Kamnika; Franc Križaj iz Rovt pri Logatcu; Ivan Blagotinšek iz Lokvic na Štajerskem; Anton Prajnc iz Vitanja na Štajerskem; Franc Kastelic, četovodja, Knežja vas pri Trebnjem; Ivan Mule iz Nadleska pri Rakeku. — Živio! Vse za vero, dom, cesarjal — Srečno 1917 žele slovenski fantje 17. pp., 4. stotnije vsem Slovincem in Slovenkam ter čitateljem »Domoljuba«: Četovodja Janko Koželj, Tihoboj; desetniki: Janko Smuk, Vič; Tepina Lojze, Spod. Siska; Janko Kolenc, Mirna; Jože Koritnik, Smartno; podesetniki: Zelenc Miha, Horjul; Plahutnik Franc, Litija; Čampa Baltazar, Ribnica; Smuk Andrej, Vič; Žugič Ivan, Sv. Križ pri Kostanjevici; Polc Tomaž, Mojstrana; desetnik Jerle Anton, Štutna; telefonist Karel Sajovic, Motnik. — »Sveta noč, blažena noč!« Ta spev je odmeval po revni zemlji vsepovsod. V duhu smo bili z vami, ko ste se radovali ob ljubkih jasticah v mili domovini. Marsikdo izmed nas pa praznuje božične praznike že tretje leto na bojišču, na zvesti straži ob naši divni Adriji, katero hočemo varovati pred sovražnim navalom in jo ohraniti Avstriji. Vsem somišljenikom žele srečno novo leto sledeči možje in fantje c. in kr. trdnjavskega topničarskega polka: A. Čretnik, četovodja, Frankolovo pri Celju; Oman Franc, Zabnica pri Škofji Loki; Kokoli Matija, Sv. Venčeslav pri Slov. Bistrici; Eigner Albin, predstrelca, Ruše pri Mariboru; topničarji: Karničar Franc, Železna Kaplja; Šveglj Franc, Goriče pri Kranju; Novak Franc, Hrašnje pri Št. Jerneju; Martin in sin Alojzij Rihelj, Gerčeva vas pri Krškem; Skvarča Leopold, Godovič; Ivan Markežič, Pregora pri Buzetu, Istra; Mihael Račič, Gornje Skopice pri Krškem; Aleksander Martinčič, Materada, Istra; Ivan Šusteršič, Zagorje pri Št. Petru; Franc Srebot, Mala Pristava; Janez Tegelj, Iška Loka pri Igu; Jožef Terlep, Dobernič; Janez Avgostin, Lokvica; četovodja Janez Troha, Spodnja Lipnica. — Vesele in srečne praznike in mirno novo leto žele slovenski pionirji vsem slovenskim fantom in dekletam v domovini; obenem se zahvaljujemo za redno prejemanje »Domoljuba«: Pionirji: Franc Černe, Kozarje pri Ljubljani; Urh Anton, Podlipa pri Vrhniki; Franc Jemec, Senožeti ob Savi; Franc Panjan, Loka-Črnomelj; Ivan Založnik, Notranja Gorica pri Brezovici; Ferdinand Kišič, Božje pri Oplotnici; Avgust Zobec, Sv. Ema pri Rogški Slatini; Matija Lenartič, Sv. Jurij ob Ščavnici; Ernest Gregorič, Vogersko pri Gorici. — Tretji Božič praznuje na bojišču Fr. Bučar (domobranci pp. 27.) od Sv. Duha pri Krškem. Želi vsem domačim, zlasti svoji družini srečno novo leto. Svoji ženi in hčerama pa: »Bog naj čuje nad vami vedno!« Voščila za novo leto pošiljajo naslednji vojaki 27. pp.: podesetnik Ivan Kopač, Žiri; deset. Franc Gerbec; deset. Nv. Bartelj; inf. Ernest Habe, Ljubljana; F. Parapart; Rud. Kastelic, Ljubljana; enoletnik Otmar Ogrin, Ljubljana; Jož. Drganc, Krvavčiji vrh; četovodja Fr. Homec, Spod. Siska. — Iz zasneženih tirolskih višin pošiljajo novoletna voščila in žele skorajšnjega svidenja: Žibert Matija, Raka; Štempihar Matija, Litija; Jos. Vezjak, Maribor; Jan. Dušen, Istra, vsi pri oddelku strojnih pušk. — Pri municijemskem oddelku težkih topov so spominjati svojcev s srčnimi voščili in s prošnjo do ljubega Boga in Matere božje Jakob Peternej iz Stare Oselice in Anton Urbas iz Poljan pri Škofji Loki. — Naši 17ti, ki se merijo z Lahi, voščilo za novo leto vse dobro in mir. Podpisani: Grmek Alojzij, Velenje; Jankovič Ivan, Tomišelj; Seb. Lipovec, Gorje; Rihard Orel: Weiss Al., Kostreznica. Veselo svidenje po končani zmagi! — Blagoslovljeno, mirno leto 1917. žele sibi in nam naši vrli brambovci 17. pp. na tirolskih pečinah: četovodja Marolt Pepi, desetnik Klinger Vinko; podesetnik Kolb Ciril; inf. Jelkar Franc — vsi Dolenji. Dalje desetnik Volčič Iv., Ljubljana; Kastelic Joško, Zatična; Rus Alojzij in Jožef Sever. — Z italijanskega bojišča voščilo mirne dni novega leta: Karel Kastelic, Poljsnik pri Litiji; Jož. Udovč, št. Janž na Dolenjskem, Oblak Avgust, Dole pri Litiji; Grčar Stanko, Sv. Križ pri Litiji; enolet. podd. Hrovat Silv., Žužemberk; Florijančič Fr., Trebelno; Flajs Jan., št. Janž; Grčar Iv., Dole pri Litiji; Poljanec Andrej,

Bled; Al. Strah, Litija; Al. Smole, Kremenca pri Ljubljani. — Fantje 17. pp. pri strojnih puškah žele vsem mirno novo leto. Pozdravljajo: podesetnik Jan. Gašperšič, Železniki; podesetnik Fr. Rihar, Polhov Gradec; infanteristi: Ivan Misliji, št. Vid pri Vipavi; Jož. Hrovat, Žužemberk; Matevž Košir, Črni vrh pri Polhovem Gradcu; Iv. Strniša, Tržič; M. Žalac, Sinj vrh pri Črnomlju. — Iz dunajske bolnišnice voščilo veselo novo leto: M. Skumavec, Bodešče; Jos. Vidic, Ribno; Fr. Skinder; Fr. Štalber. — Slovenski fantje 27. dom. pp. visoke gorske stotnije št. 13 pošiljajo nebroj srčnih pozdravov vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« z visokih snežnih planin, obenem pa voščimo srečno novo leto! Desetniki: Ivan Rozman, Boh. Bistrica; Primož Peterman, Gorje; Jožef Rutar od Tolmina; podesetniki: Jan. Ažman, št. Peter; Matija Noč, Radovljica; infanteristi: Viktor Zaman, Trebnje; Josip Zelko, Cegalnica; Leopold Matičič, Rakek; Josip Bobič od Kostanjevice; Ivan Kuhar, Grad; Josip Lindič, Škocijan. — Želimo srečno novo leto vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«! Tudi v naš sicer bolj samotni kraj prejemamo vaš list, katerega prav z veseljem prebiramo, ker nam prinese vse polno novic iz domačega kraja. Pošiljamo srčne pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam: Jožef Klemenčič, Poljane; podesetnik Rudolf Brajar; podeset. Anton Malnarič, Semič; Robas Lovrenc, Smartno; Košič Franc, Mirno pri Bledu; Svetina Jožef, Bled; Stofa Vincenc, Komen; Kern Franc, Komenda; Bruksel Franc, Vinica; Bitenc Henrik, št. Vid; Verzel Anton, Maribor; Baluder Ivan, Istra; Zupan Franc, Bled; Oblak Iv., št. Vid; Sturm Anton, Davča; Nanut Franc, Gorica; Burnik Iv., Menges; Jankovič Iv., Bled. Na zdar! — Slovenski fantje in možje iz Poljske želijo vsem čitateljem »Domoljuba« srečno in veselo novo leto. Korp. Počivalšek Josip, Imeno, Spodnje Štajersko; korp. Tratnik, Vodmat-Ljubljana; podd. Benigar Jos., Il. Bistrica; podd. Krajnc Alojzij, Bučka; Medja Lov., Čejnjava; Kozina Jos., Kormin; Branjkovic Ant., Pazin; Tomaž Škorjanc, Štajersko; Maroh Iv., Tramberg, Štaj.; Krebely Fr., Ostrožno Brdo; Andrej Smolej, Koroška Bela; Šusteršič, Černivec, Brezje, Gorenjsko. — Od delavskega oddelka na severu pošiljamo vsem znancem voščila za novo leto slovenski fantje in možje: Ignacij Likar iz Vojskega; Franc Bonča iz Zadloga pri Črnom vrhu; Janez Kristan iz Zagorja pri Št. Petru; Anton Strubelj iz Zdenke vasi pri Dobrem polju; Ludvik Košmrlj, Loški Potok. — Srečno novo leto želimo vsem prijateljem, znancem in bralcem »Domoljuba« slovenski fantje 27. dom. pp. na italijanskem bojišču: korp. Anton Slivnik, Gorje pri Bledu; korp. Franc Osterman, Mala Bučna vas, Dolenjsko; inf. Peter Štupnikar, Slavina; Iv. Klemenčič, Pečine pri Sv. Luciji; Mikolič Gregor, Kresnice; podd. Fr. Jerman, Zapogte; Rudolf Kovač, Domžale; Andrej Cundrič, Poljska-Bled; podd. Valentin Gregorič, Družinska vas. — Tudi mi, boreči se za svojo ožjo in širšo domovino, pošiljamo z italijanskega bojišča najsrčnejša voščila k novemu letu vsem znancem in rojakom, posebno Dolenjcem: J. Poderžaj, četovodja; J. Grdin, podd.; Štefanc J.; Vadvajl J., strelca; Staudohar P.; podd. Mašič J.; Bižal Peter. — Srečno novo leto, boljše kot letošnje, želimo vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« Janezi 17. pp.: Franc Krašovec, četovodja; Joško Poznik in Ivan Modic, desetnika. — Voščila veselo, srečno novo leto vsem bralcem in bralcem »Domoljuba«, posebno pa našim vrlim dekletam iz Strug in Dobrepoli: Josip Puget iz Strug in Ivan Škulj iz Ponikev. — Srečno in veselo novo leto želimo fantje 17. pp. vsem bralcem in naročnikom »Domoljuba« ter jim pošiljamo najiskrenejše pozdrave: inf. Jožef Udovč, Trebnje, Dol.; Kastelic Franc, Luče na Dol.; Berdajs Franc, št. Vid, Dol.; Rebolj Franc, Id.; Trifer Franc, Kranj; Tavčar Ivan, št. Lenart; Cihua Andrej, Dobrova pri Ljubli.; Jožef Kosmač, Moravče; Krašovec Martin, Moravče; Božič Anton, št. Jernej, Dol.; Čebašek Alojzij, Trboje. — Srčne pozdrave in iskrena voščila za novo leto pošiljajo vsem bralcem in bralkam našega ljubega »Domoljuba« slovenski fantje in možje na italijanskem bojišču: korp. Franc Fajtl, Franc Prosen, Nablo; Ahlin Franc, Malo Mlačovo; Jernej Lazar, Radeče; Grčar Franc Dole pri Litiji; Sirk Martin, Liberca pri Lit.; Potočnik Andrej, Selca nad Šk. Loko; Kamenšek Jožef, Semič; Golobič Iv., Semič; Ruper Jožef, Škocijan; Tavčar Matevž, šk. Loka; Cedilnik Pavel, Krasnja; Rejc Jožef, Tolmin; Stancar Karel, Škocijan; Barič Iv., Dalmacija; Cilar Anton, Dravljice pri Ljubli.; Dovšek Franc, Mokronog; Bonacič

Karel, Split; Hribar Franc, Krasnja; Rakovec Fr., Kranj. — Iz armadne delavnice se oglašamo slovenski fantje in možje, želeči »Domoljubovim« bralcem, ženam, staršem, bratom in sestram srečno novo leto: Jan. Anderle z Breznice na Gor.; Fr. Cotman iz Trzina; Fr. Golinar od Sv. Križa; Jan. Reis od Sv. Benedikta (Štaj.). — Fantje 87. pp. se tudi spominjajo »Domoljubove« armade, želeči za novo leto blagoslova z nebes: Kajnik Jakob, Sv. Anton v Slov. gor.; Božič Iv., Sav. dolina; Gradič Josip, št. Rupert; Založnik Fr., Pohorje; Petelinšek Martin; Marinič Fr.; Perc Al.; Podpečan Vinko. — Srčne pozdrave pošiljamo pred odhodom na bojišče slovenski fantje, 3. sap. bat, vsem slovenskim fantom in možem, zvestim ženam in poštenim dekletom: Jožef Novak, Žužemberk; Zajc Franc, Ljubljana; Rak Ivan, Boštanj; Novak Franc, Čestovar Anton, Studenec; Bučar Ivan, št. Jernej; Strniša Karel in Medvedšek Alojzij, Radeče; Korčan Franc, št. Rupert; Komovec Ivan, Kozinec Mihael, Sevnica; Vinko Benda, Šmarca pri Kamniku. — Pristrčne pozdrave za novo leto pošiljamo vsem slovenskim poštenim dekletom podpisani slovenski fantje iz strelskih jarkov ob morju: Podesetnik Anton Weiss, strelci: Janko Doltar, Fr. Planinc, Miko Cindrič, Rož.; Leopold Kočever iz Črnomlja; Plut Rudolf, Horvat Leopold iz Metlike in desetnik Taifar Mirko, Črnomelj; četovodja Jože Vranesic, Tribuče pri Črnomlju; Janez Petek, Vir pri Domžalah. Pozdrav tudi našim staršem, ki so vsi naročniki »Domoljuba«. — Svojim staršem, bratom in sestram in vsem kranjskim dekletom pošiljajo najlepša voščila za novo leto branitelji s soške fronte: Vadvajl J., Zagorje na Krasu; Likovič J., Podlog; Hudelja J., Knežina; Kunič Peter, Beljci vrh; Bahor Matija, Knežina pri Dragatušu. — Pozdrave pošiljajo zdolaj podpisani notranjski fantje in možje iz strelskih jarkov: Četovodja Jakob Stigel; podes., Jan. Kumer; inf. Lazar Anton, Drnossek Anton, Grečak Jožef; Gabrijelčič Jožef; Pirnat Ant., Rebrnik Fr., telef. Fr. Slana, inf. Jonkolo Ant. — Srečno 1917 želim vsem znancem in »Domoljubovim« bralcem inf. Anžlovar Stefan, št. Vid pri Z., in Anton Zupančič, Grosuplje; oba že tretje leto zdrava na bojišču. — Po vrnitvi s prijetnega dopusta pozdrav vsem domačim: Jožef Samsa iz Sp. Retij; Ivan Zajc, Soteska pri Ljubljani; Ivan Svašnik, Podpreška pri Dragi; Ig. Rom, Semič. — Iz ujetniškega taborišča »Sigmundsherberg« na Niž. Avstr., kjer stražijo ujete Lahe, pozdravljajo domačini: Podesetnik Otoničar, Podslivnica; Fr. Otoničar, Bečaje; Matija Zalar, Osredok; Matičič, Dolenjvas; Ivan Marinšek, Grosuplje; Copič, Volk Jožef, Gregor Kohal, Vipavci. — Novoletna voščila pošiljajo svojim staršem, bratom, sestram, prijateljem in znancem telef. Pavlič Jože, Ljubljana; Oberstar Rud., Jelendol pri Ribnici; podd. Karel Dolamič, Sv. Križ pri Ljutomeru; Mih. Gregorič, Podzemelj.

Pozdravi iz Rusije: Veliko ujetnikov 17. in 27. pp. i. dr., ki od doma v Rusijo ne dobe nobenega sporočila, pozdravljajo tem potom (po naročilu vrnivšega se invalida Dominika Gornika, sedaj Eggenberg, Gradec) vsem cenj. bralcem »Domoljuba« najsrčnejše pozdrave ter se spominjajo večkrat »Domoljuba«, ki ga zdaj pogrešajo. Največja tolažba zanje so pisma in sporočila od doma, ki so pa redka. Vsi žele, da bi se srečno vrnili v domovino.

To in ono.

Smejali so se. Med knjigami, poslanimi na fronto, so bili tudi razni koledarji. Vojni kurat Ortner jih razdeljuje. Slučajno mu pade oko na tirolski koledar »Tirol. Kl. 1916«, ki ima polno slik, zraven je pa bilo pripisanih nešteto zanimivih opazk. Daroval ga je neki trgovec in posestnik, ki je odkrito zapisaval svoje misli v koledar ter pod vsakovrstne podobe in slike. Iz vsega se vidi, da ima pohabljenega nogu, drugače pa je poln vojaškega duha — in še neoznejen. Na prvo stran je zapisal: »Bog vé, ali bo kmalu nehala vojska; ko bi mi Bog dal ravne »berkle«, pa grem koj na fronto.« Na naslednji strani je zaznamoval stanje svoje živine v hlevu: nastel je glave po imenih: Šeka, belša, rjavka itd. Nadalje toži in jadicuje, da delavcev in voznikov niti za drag denar ne more dobiti.

Točne, krepke in značilne so zlasti njegove opazke v oddelku »Razgled po svetu«. Pri popisu umora prestolonaslednika Franca Ferdinanda je na-

pravil opazko: »Zanj in za njegovo soprogo bi bil rad umrl.« — Pod cesarjevo podobo stoji: »Naš ljubi, dobri oče!« — Pri podobi Viljema II. se je odrezal: »Je že prav; le daj jih hudimane!« — Kralj Peter je dobil poklon: »Ni jih vredni!« — Ruskega carja Nikolaja je počastil: »Ti severni medved, pusti nas na miru!« — Angleškemu kralju je zabrusil v obraz: »Aha, bi nas rad; le potrpi, boš že dobil!« — Belgijskega kralja pomiluje: »Osel, pa bi bil pameten!« — Italijanskemu kralju Emanuelu svetuje: »Judežovo vrv, pa se obesil!« — Crnogorskega kralja pa kar podomače nazene: »Tepec veliki, usekni se!«

Ko je tako počastil kromane glave, se obrne do ekselence druge vrste. Pod Hindenburgovo sliko zapiše: »Ta je vaši!« — Hiltendorfa pa s ponosom pokaže, čes: »Ta je pa naši!« — Avstrijskega prestolonaslednika, sedanjega cesarja, spoštljivo nagovori in mu želi: »Bog ohrani! Sreča junaka!« — Velikemu knezu Nikolaju zaluci v obraz: »Te ne maram! Pojdi tja, kjer poper raste!« — Francoskega generala Joffreja osvrka bolj narahlo ter ga vprašuje: »No štetnač, kako je kaj s g'septom? Ali bo kaj doplačati?« — Lordu Kitchenerju je zapisal na čelo: »Štoklja neumna, zavržena.« — Francoskemu generalu Frenchu je dal pod nos: »Cirkusdirektor!« — K sliko neke kneginje je pa samozavestno napravil naslednjo opazko: »No, čedna si že, pa se napol toliko ne, kot moja nevesta.«

Zmagoslavje posebne vrste. Leta 1682. je bila pomorska bitka pri La Hogue, ki jo je kralj Jakob II. s suhega opazoval. Združeno francosko-nizozemsko brodogradje je bilo poraženo; Angličani so se veselili zmage. Zmagovalec admiral Russel je bil povišan za grofa oksfordskega. Zinago je ta mož proslavil v svojem parku v Chippenhamu na čudaki način. Dal je izkopati široko, štiri čevlje globoko jamo. Dno je dal napraviti iz najboljšega cementa, stene pa obložiti z lepimi kamenitimi ploščami. Ta bazen je bil kakor malo jezerce, ki se je dalo po ceveh razgreti. Russel je dal vanj viliti čele množine raznih in nežganih tekočin: 4 oksholte žganja (oksholt drži nekaj čez dva hektolitra), 8 oksholov vode, 25.000 citron, 40 steklenic limonadnega izvlečka, 13 stotov sladkorja, 5 funtov muskatnih orehov, en sod bučnega »Malaga«-vina. Tako je nastalo celo jezero kipečega »punča«. V to šumečo pijačo je dal še pomešati 300 funtov suhčja (prepečenine), nato pa oklicati: Vsakdo, ki hoče praznovati zmago in piti kupico izbornega »punča«, naj pride v Chippenham. Okrog 6000 ljudi se je zbralo v senčnatem parku zraven nenavadnega jezera. Dve mali, lični gondoli sta plavali po jezeru; v njih so veslali štirje bajno oblečeni čolnarji ter nudili vsakemu, ki je pristopil, čišico narodne pijače. Gorko poletno sonce, angleška čaja ter prekipeljavost veselja nad zmago: vse to je imelo tak uspeh, da je bilo jezero drugi dan prazno.

Šegavost v vojni.

Prijatelju.

Doma smrčite na blazini perni, korti pa moje so na tleh v kaverni; pod dile sega nam ostudna luža, ki vojne kvarni zrak nam še okuža. Čez dan ležimo — stlačeni slaniki, ponoči mahamo — čvrsti vojniki! Zdej puška, bajonet in zdej lopata je v rokah nam sred kamenja in blata. Nad glavami pa kakor suha toča odbijajo se krogle — muška vroča. Zz-bum! Zz-bum pritiskajo kanoni, ki vžiga jih sovražnik Makaroni; a mi stojimo trdno kakor skala, da Trsta laška zver ne bo pobrala. Bog daj, da s soško bitko bi deseto odnesel jaz kot prej še celo petol! Pri sv. maši tudi se me spomni, tako pomagaš v stiski mi ogromni.

Župnik-infanterist Janko Maierhofer.

ZA KRATEK ČAS.

Zaradi varnosti. Sosea pride v hišo ter vidi, da so otroci privezani: eden za mizo, drugi na posteljo itd. »Kaj se je pa zgodilo?« vpraša začudeno. Žena ji pojasni rekoč: »Ali ne vidiš, da se moj mož brije?«

Lepota na viška. »To ti rečem, da je gospodična Pavla že tako lepa, da kmalu ne bo več lepala.«

Najnovejše.

Romunska trdnjava Foksani padla. Sedmi januar je za rusko-romunsko armado usoden: zmagovitim avstrijskim in nemškim četam se je posrečilo, da so vrgle Romune in Ruse iz dobro utrjenega gorskega grebena Odobesci, nato pa z naskokom iztrgale sovražniku dve krepko branjeni črti; slednjič so pa zasedle trdnjavo mesto Foksani. S tem je padla zadnja trdnjava v južni Moldaviji (severozapadno od Braile). Ujetih je bilo 3910 mož sovražni-kove armade, uplenjenih več topov in strojnih pušk. S tem, da je dosežena reka Seret, je dosežena prva strategično-važna naloga v Romuniji. — Mesto Foksani ima 25.000 prebivalcev ter je središče žitne kupčije.

NAGELJ.

Nič več ni mari mi za nagelj,
ki letos zgodaj je razvit;
duhté lepo njegovi cveti,
a čut je zanje mi ubit.

Strmim otožno skozi okno;
tam zadaj grom topov doni,
za dom se tam preliha kri,
mnog tam se s smrtjo zdaj bori.

Kdaj pač utihne to gromenje?
Kdaj boče počil zadnji strel?
Kdaj vrne mir se v naše meje,
v domove naših se dežel?

Brezmejno takrat bo veselje,
ko zmaga nam zasije dan,
ko spolnil Bog bo naše želje,
ko boj krvavi bo končan.

Zato pa, nagelj, le počakaj!
Boš raje takrat lepše cvel,
ko bom privela te junaku,
da boš na prsih mu duhtel.

Dekle iz Budanj pri Vipavi.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

N. K. — Velenje: Za našimi »Amerikanci« pa ne moremo proizvedovati; bi bilo najbrže brez-uspešno. Poskusite potom ljubljanskega društva »Dobrodelnost«, ki naj bi se obrnilo na avstrijski konzulat v oni državi, kjer je bil mož nazadnje zaposlen.

J. Š. — Dolinčice, Koroško: »Glasnik najsv. Src« izhaja v Mariboru, tiskarna sv. Cirila.

S. F. — Rodik: V tej zadevi bi vam utegnili dati potrebna pojasnila »Mlekarska zveza« v Ljubljani. Pišite na imenovani narlov.

Dobre knjige.

Kržič, Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju; cena s poštnino vred br. 1 K 90 vin., vez. 2 K 40 vin. Kdo si ne želi srečno živeti posebno v stiskah in nadlogah današnjih dni. Časi gotovo niso umerjeni za srečno in mirno življenje, pa vendar priča ta knjiga, da je mogoče doseči srečo tudi v dneh žalosti in nadloge. Zato je ta knjiga sedanjí čas še posebno na mestu. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Za sestavo napovedi o dohodnini, ki jo je treba januarja vložiti, je potrebna knjiga »Žun, Dohodnina«. Lahko umljiva, s praktičnimi vzorci opremljena

knjiga bo izborna služila. Olajšala bo delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so namreč znane določbe glede dovoljenih odbitkov, ki jih mora v napovedi uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in zniža davčni postavki. Knjiga velja 1 K 90 vin. s poštnino vred in se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih, sodnih in drugih uradnih vlog. Sestavil Janko Dolžan. Cena 3 K, vez. 4 K.

Kot že naslov sam pove, so v navedeni knjigi obsegane vse vloge, katere rabijo vsi sloji v vsakdanjem življenju. V knjigi so navedene v bogati izbiri najrazličnejše vloge na obrtno oblast, prošnje za uveljavljanje vojaških ugodnosti, davčne napovedi in pritožbe proti odmeri davka, finančne vloge, tožbe in pravde, natančen pouk o testamentu in vzorci oporok, zemlje-knjižne vloge, vloge na avtonomne oblasti, kot so občina in deželni odbor itd. Knjige ni niti treba priporočati, ker bodo radi nje-ne izredne praktične uporabnosti po njej posegli itak vsi sloji. Obsega tudi vzorce za napoved dohodnine, katero je treba vložiti v tekočem mesecu.

LOTERIJSKE ŠTEVI KE.

Gradec, 3. jan.: 2, 5, 54, 79, 24.

Linc, 5. jan.: 14, 62, 17, 82, 29.

SKRIVALNICA.

Tja v grajski gozdič je graščak se umaknil, ko čul je, da vitez ga tuj zasleduje. S studenčnico rad bi si grlo oplaknil: ko toči, pa s sulico že opazuje nesramni ga vitez, hoteč ga zabosti. Prav lahko ga najdeš. Težave ni dosti.

Fellerjev dobrodušeči, osvežujoči, bol-lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja

glavobol

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto poštnine, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg 16 (Hrvatska). — Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Vaši prašiči

morajo biti kmalu debeli in tolsti, krave morajo dati več mleka, kokoši več jajec, ako jih krmite redno s

Barthelovim klajnim apnom

primešanim h krmil. 5 kg za poskus K 450 od Dunaja, 50 kg za K 36 od zaloge Maribora proti predplačilu. Cene neobvezne.

Miha Barthel & Co.

Dunaj, X/1. Siccardsburg 44. (Tvrđ ust. 1781)

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in restne, neoz. in lamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Kder namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v letno kerist obrne do garancije podružnice.

Prospekti zastonj in poštne prosto.

Sposobni zas'opnik. se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, kakor tudi prazne vreče kupuje Sever & Urbanič, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 3045

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

Kje, pove uprava časopisa pod št. 52

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, polske orodje, stroje, živino zvonove in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor krmniški podružnico

Varnostni zavičaj in udnine, ki so znašale l. 1912 K 673.350-17, so poskočile koncem l. 1913 na K 735.147-17.

Tedaj, čimveče zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel zavičaj.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeničstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne. hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih zbornih srečk:

Novih srečk Avstrijskega rdečega križa . 300.000 in 500.000 kron
Turških srečk . . . . . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
30/0 zemljiških srečk iz l. 1880 . . . . . 90.000 in 90.000 kron
30/0 zemljiških srečk iz l. 1889 . . . . . 60.000 in 100.000 kron

17 žrebani vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:

3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

790

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastonj in poštne prosto.

Tako sodijo vse stranke. Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem.

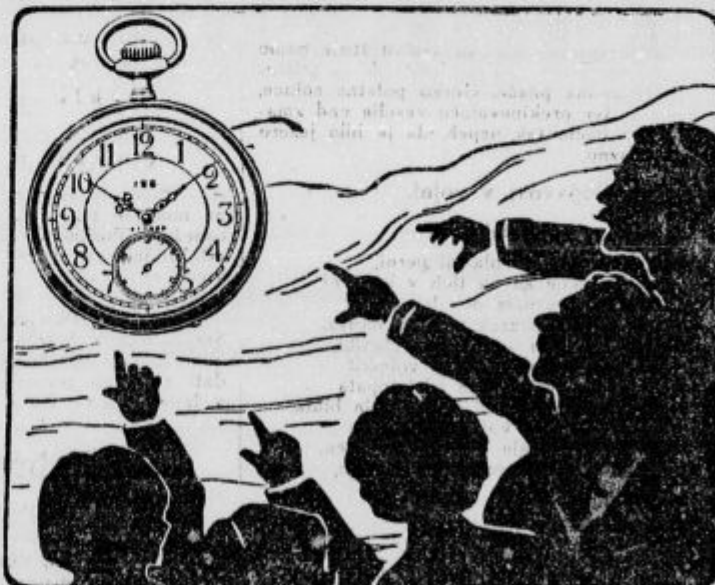
Po letih še ni popravila potrebna.

Moj znanci so zelo iznenadeni da ona kovinasta ura, katero sem ori Vas kupil K 4-10, še ni bila popravljen in gre vedno aobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za morega nečaka. Vsoto K 4-16 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam

Skaričev ori Krapina. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lučna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasina protokolirana tovarna ur v Švic.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vse
stane glavni cenik,
ki se dopoljuje na zahtevo
brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad
c. in kr. dvor. zal. Br. 1554 (Beke.)

Nikol ali jekl. ure na sidro
K 6.-, 7.-, 8.-. Vojno-spomin.
nikln. ali jekl. ure K 11.-, 12.-;
armadno radij. ure iz niklja
ali jekla K 12. Masiv. srebrne
Rokopis. remont. ure a. sidr.
K 19.-, 20.-. Budilke stenske
ure v veliki izbiri po nizkih
cenah. 3 letno pismono jura-
stvo. • Posilja po povzetju.
Zem. dovolj. ali denarnenaj.

500K

Vam
plačam
ako Va-
ših kurjih oči, brada-
vle in trde kože tekom
3 dni s korenino brez
bolečin ne odpravi.

RIA-BALSAM.
Ceni lončku z imenit-
nim pisnom K 1.50, 3
lončki K 4.-, 6 lon-
kov K 6.50.

Kemeny Kaschau
(Kassa) L., poštni predal
1 19 Ogrsko.
100.000 zahvalnic.

100 litrov domače pijače

osvež., klasno in lepo gasteč. s. in. in. vsak
sam napravi iz m. in. s. in. V zalogi so:
ananas, jabolčnik, grenade, malinovec,
mashati brusnice, poprovi metveni, po-
marančevci, prvenčevci, vsi sveži. Ne-
uspeh izkl. "Ta dom. pijače se lahko pije
poleti hladna, pozimi tudi vroča, mesto
r. in. ali z. in. Sestavine s. in. nat. od-
stane 10 K franko po povzetju. Za ekonomije, trgovce,
voja gospod., delavnice itn., nepreco. vredn., ker to
delava sveži in ne upijani in njegova delava. nič natrpi

Jan, Grelich, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko

Edine dobri in solidni stroji so same

„Gritzner“ in „Afrana“

Prednosti: krogl. čen. tek, disern.

ured (Perlstich). Pouk o vezenju

in krpanju brezplačno v lihi.

Edina tovar. zaloga šivalnih strojev

Josip Petelin

Ljubljana

blizu franc. mostu, 3. hiša za vočo.

Rokopis. caronca.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanji vlagatelj so za pošt.

4 1/2 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranjijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.
Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje zraha koncem l. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem l. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6.089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik

B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Član: **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **Zajo Albin**, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; **Anton Kralj**, taj-
nik Zadrugne zveze v Ljubljani; **dr. Verhar Alojzij**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Mohorčič**, odvet-
niški kandidat v Ljubljani; **dr. Kranjčič**, c. kr. profesor v Ljubljani; **Ivan Enklich**, stolni kanonik v Ljubljani;
Anton Šušnik, c. kr. p. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schwetznar**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**,
prot. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. pred. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Eršič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani — Člani: **Anton Čadež**, katehet v Lju-
blijani; **K. Cruber**, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajo**, c. kr.
rač. revizent in ročastnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides-
tajsia“ bui pri vseh zobeh kakor tudi
pri najrdovrat. reumat. zobnih bole-
činah, ki se odteka a vsa sredstva. Pri
težavah denar naza l. Cena K 1.50
a tube K 4.-, 6 tub K 5.50. — Nikake
zobne boli ne ve. Srečno bele zobe
dosežete z ILTA zoba in fluidum. Takojšnji učinek. Cena
K 2. 3 str. K 5. PEPERY, Kaschau L. pošt. pr. 12-Z. 18 Ogrsko.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z omejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko
cerkvijsko sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi zasedajo okroglo
kron 800.000.—. Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1915
23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
50 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

